

vergadering **C148 – CUL20**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 28 februari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Philippe De Coene tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over wanpraktijken bij reality-tv-programma's op Vlaamse omroepen - 1187 (2011-2012)	
Interpellatie van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de onethische en onwettelijke praktijken bij de totstandkoming van reality-programma's - 87 (2011-2012)	3
Moties	17
Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het door de VRT verwerven van extra middelen bij de Vlaamse overheid voor het uitvoeren van haar kernopdrachten - 1191 (2011-2012)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over mediarijclijnen voor berichtgeving over pedofilie en kindermisbruik - 1211 (2011-2012)	22
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aanpassing van de evenementenlijst - 1253 (2011-2012)	25
Interpellatie van de heer Chris Janssens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het pleidooi van de minister voor een allochtone jeugdbeweging - 71 (2011-2012)	
Interpellatie van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het pleidooi van de minister voor een allochtone jeugdbeweging - 73 (2011-2012)	
Interpellatie van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het pleidooi van de minister voor een allochtone jeugdvereniging - 74 (2011-2012)	29

■

Waarnemend voorzitter: de heer Wilfried Vandaele

Vraag om uitleg van de heer Philippe De Coene tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over wanpraktijken bij reality-tv-programma's op Vlaamse omroepen - 1187 (2011-2012)

Interpellatie van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de onethische en onwettelijke praktijken bij de totstandkoming van reality-programma's - 87 (2011-2012)

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, minister, collega's, de vraag is gesteld naar aanleiding van onder meer een reportagereeks in een weekblad. Ik heb even gewacht op het verloop van die reportagereeks en op een aantal indicaties die ik heb gekregen naar aanleiding van die reportagereeks. Die reportagereeks alleen is dus niet de unieke aanleiding geweest voor deze vraag. Ik heb gewacht tot de reeks beëindigd werd.

Naar aanleiding van die reeks heb ik als lid en misschien ook als voorzitter van deze commissie een aantal insteken gekregen van betrokken partijen, of zich betrokken voelende partijen, die ook hun verhaal en/of hun standpunt kwijt wilden.

Minister, u zult merken dat ik mij, zowel in de titel als in het verklarende gedeelte van de vraag, een beetje op de vlakte houd. Ik heb dat bewust gedaan. Ik heb de hele tijd in de voorwaardelijke wijs gesproken. Ik heb het ook gehad over gemelde praktijken of over vermeende praktijken. Ik heb dat gedaan omdat ik aan de ene kant vind dat wat gesignaleerd of geschreven of besproken wordt, wel de moeite waard is om ook door deze commissie te worden behandeld, maar aan de andere kant is het goed om in zo'n dossier – zeker als het in alle betekenissen van het woord spraakmakend is – een beetje voorzichtigheid in te bouwen omdat zoiets nooit zonder wederwoord blijft. Dat merkte men al van in het begin.

Ik zal de 'vermeende' praktijken even samenvatten en ik merk dan dat er verschillende zaken zijn. Het eerste wat men zegt, is dat in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden bij dat soort van programma's, namelijk realiteitsprogramma's, de realiteit soms ver zoek is. Het is soms allesbehalve reality. Met andere woorden – en het is mijn taalgebruik –: ook de realiteit zou gemanipuleerd worden. Men signaleert, men meldt, men getuigt dat er ook deelnemers worden gemanipuleerd en dat niet alleen de zaak in scène wordt gezet, maar dat er ook een oneigenlijk gebruik en zelfs misbruik wordt gemaakt van de gretigheid van sommigen om in dat soort programma's te willen, te mogen, te kunnen opdraven. Men zegt dat mensen in hun eer worden gekrenkt, dat ze belachelijk worden gemaakt. Dat zijn zaken die vallen onder deontologie en ethiek.

Daarnaast signaleert men een aantal zaken van wettelijke aard zoals het niet volgen van de wettelijke bepalingen rond privacy, het niet volgen van wettelijke bepalingen rond contractrecht enzovoort. Dat aspect kan bestaan, maar is van minder belang voor onze commissie omdat we zelf niet de hefbomen hebben om in te grijpen. Deze zaken worden nog altijd federaal geregeld.

Naar aanleiding van die reeks heeft men mij van alles gemeld per brief, per telefoon, per mail. Sommige mensen zeiden dat wat men toonde, niet waar is; anderen zeiden dat het nog veel erger is.

Minister, bent u niet van mening dat zich hier een onderzoek, met de instrumenten waarover wij beschikken, opdringt om het kaf van het koren te scheiden en om de pijnpunten en de oorzaken ervan, na te gaan? Het parlement zou zo'n onderzoek kunnen doen of u, als lid van

de uitvoerende macht, zou een aantal initiatieven kunnen nemen. Als zou blijken dat er inderdaad een verhaal is, bent u dan van mening dat we alle beschikbare instrumenten – en liefst de zogenaamde ‘beste beschikbare technieken’ – hanteren om dat in betere banen te leiden of om er zelfs komaf mee te maken?

De heer Yüksel zal zo meteen een interpellatie houden over dit onderwerp. Ik heb gemerkt dat ook hij enige tijd heeft gewacht om een initiatief te nemen, waarschijnlijk om dezelfde reden en om zo veel mogelijk informatie te verzamelen.

Het is al delicaat om over de media te spreken, maar het valt me op dat het nog delicaat is wanneer media over media spreken. Ik heb in de media nogal wat meewarige reacties gezien op parlementsleden die het misschien de moeite waard vonden om eens te bekijken. Ik heb de argumenten gelezen, de opiniestukken, de berichtgeving. Hoe meer ik dat lees, hoe minder ik overtuigd ben van de argumenten om het niet te behandelen of er niet de tanden in te zetten.

Ik geef één voorbeeld, uit een krant die ik overigens zeer apprecieer, net als de journalist en de rubriek: ‘Reality-rel schudt politici wakker.’ Volgens de tekst is er niets aan de hand, maar de prentjes tonen een deelnemer die zelfmoord heeft gepleegd, één die afstand doet van zijn rechten en één die een contract heeft getekend dat hij belachelijk mag worden gemaakt in het programma. Er is niets aan de hand, maar de prentjes zeggen het tegendeel. Wat is het nu? De krant blaast in de eigen kolommen warm en koud. Ik weet dat we de les mogen worden gespeld door mensen die een pagina wijden aan de rector van een universiteit die kandidaat zou zijn en zegt dat hij helemaal van niets weet. Het zijn die mensen die ons mogen zeggen waaraan we wel of niet aandacht mogen besteden.

Ik lees de argumenten van gewaardeerde columnisten, voor wie ik trouwens respect en sympathie heb. Er wordt gezegd dat we het toch al lang weten en dat het al lang bezig is. Volgens die kromredenering moeten we stoppen met het bestrijden van fraude omdat we weten dat fraude bestaat sinds mensenheugenis. Op basis van die redenering, minister, zou u waarschijnlijk nooit iets hebben ondernomen tegen belspelletjes, omdat die al jaar en dag worden uitgezonden en wie stoort zich daar nu opeens aan? Op een bepaald moment zijn er mensen die zich afvragen of we wel goed bezig zijn en of we de dingen niet eens tegen het licht moeten houden. Dat moeten we eerst doen, in alle voorzichtigheid. Mocht blijken dat er iets loos is, kunnen we dan niet overwegen om via een of ander instrument in te grijpen?

Ik kreeg overigens van een van de columnisten de opmerking: “Mijnheer De Coene, wat zegt u ’s avonds aan uw vrouw? U was hier toch in 2006, toen daarover een reportagereeks verscheen.” Ik heb de man er heel beleefd – niet via Twitter, niet publiekelijk – op attent gemaakt dat ik in 2006 in een ander parlement zat. Ik kon me er toen niet mee bezighouden, maar ik heb me in het federale parlement beziggehouden met iets waarover dezelfde opmerkingen werden gemaakt. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Nee, hij had het over de Mediacommissie. Ik heb me toen beziggehouden met de nucleaire controle, waarvan ook werd gezegd: “Dat weet toch iedereen en waarom komen ze daar nu mee af? Mensen die zich nu plots geroepen voelen om te spreken, hebben zeker een conflict met iemand.” Ook dat vind ik een zwak argument. Moet je de wet laten dicteren door de media, die zelf toch dikwijls hun informatie krijgen van mensen die de behoefte hebben om plots uit de biecht te klappen? De journalisten die zich van die methode hebben moeten bedienen om nieuws te maken, wil je niet te eten geven. Ik neem hun niets kwalijk, alleen vind ik het een zwak argument om iets niet te behandelen.

Nogmaals: we moeten de zaken niet overtrekken waar ze niet moeten worden overtrokken. We moeten alles evenwichtig benaderen en ons bedienen van de instrumenten op ons beleidsniveau en, wat mij betreft, de meest adequate. Ik wil u danken.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Vooraf wil ik iets zeggen in verband met die selectieve verontwaardiging van sommige journalisten. Ik noem dat echt selectieve verontwaardiging. Ik heb er ook op gereageerd via een column in dezelfde krant. Ik was hier gelukkig niet zes jaar geleden, maar ik krijg dan het verwijt dat ik bij de VRT die zaken niet heb aangeklaagd. Vandaag heb ik een mandaat en ik probeer mijn job naar behoren in te vullen, op een objectieve, afstandelijke en neutrale manier.

De aanleiding voor deze interpellatie is uiteraard de reeks in Humo, waarbij wij een blik kregen achter de schermen van realityprogramma's. Daarin werden wanpraktijken en excessen aan de kaak gesteld. Ik wil heel voorzichtig zijn. Als ex-journalist ben ik nog altijd een grote voorstander van woord en wederwoord. Check en dubbelcheck: dat is nog altijd heilig. Dus moet ook de stem worden gehoord van productiehuisen, omroepen en iedereen die erbij betrokken is. In het kader van die reeks heb ik ook heel wat informatie gekregen, telefoons en mails, van voormalige collega's en anderen. De getuigenissen bevestigen dat bepaalde wanpraktijken telkens opnieuw voorkomen, van misbruik van vertrouwen of een schending van de privacy tot regelrechte uitbuiting.

De heer De Coene heeft daarnet een definitie willen geven van reality-tv. Ik ga het anders formuleren. Anders dan de naam doet vermoeden, is reality-tv geen televisie die de realiteit in beeld brengt. Het gaat om programma's die mensen in een gecreëerde en gemanipuleerde omgeving brengen. Een of meerdere wedstrijdelementen in het programma moeten tweedracht en animositeit zaaien en deelnemers in de verleiding brengen om grenzen te overschrijden op fysiek, ethisch, seksueel of een ander gebied. Het verloop van het verhaal wordt grotendeels gestuurd door de makers, zonder inspraak van de deelnemers, die doorgaans aan handen en voeten gebonden zijn door zeer verregaande contracten. De makers zullen hier natuurlijk op reageren door te zeggen dat de deelnemers op voorhand weten in welke context ze terechtkomen. Dat is uiteraard zo. Toch moeten bepaalde regels worden gerespecteerd. Sommige mensen moeten tegen zichzelf worden beschermd.

Het format geeft aanleiding tot heel wat onethische en onwettelijke praktijken. Niet alleen de deelnemers zijn daar het slachtoffer van, ook medewerkers en andere betrokkenen krijgen ermee af te rekenen. Het gaat om een cultuur van afwezigheid van normen.

Collega's, ik besef dat beroepsethiek – of het gebrek daaraan – een moeilijke kwestie is om aan te pakken, zeker via politieke weg. Daarom heb ik de voorbije dagen gepleit voor zelfregulering van de sector door middel van een 'code of conduct', een gedragscode. Productiehuisen en omroepen moeten in onderling overleg de grenzen vastleggen van wat kan en niet kan in realityprogramma's. Ik heb er vertrouwen in dat er voldoende bonafide spelers zijn die ervoor kunnen zorgen dat zo'n gedragscode een afdwingbaar instrument wordt binnen de sector.

Anders is het voor de wanpraktijken die flagrant indruisen tegen de arbeidswetgeving, de sociale wetgeving en de privacywetgeving. Ook die zijn er te over, wat blijkt uit alle verhalen. De contracten die deelnemers moeten tekenen, bevatten blijkbaar bepalingen die hun fundamentele rechten ontnemen. Ook de arbeidsomstandigheden van de medewerkers zijn vaak in strijd met de wet. Roger Blanpain, emeritus hoogleraar arbeidsrecht, een zeer gerespecteerde autoriteit, spreekt in dat verband zelfs over 'moderne slavernij'. Hij is bijzonder scherp over de onwettelijkheid van bepaalde praktijken: "Partijen kunnen nooit om het arbeidsrecht heen. Die overeenkomsten maken deel uit van een economisch gebeuren met winstbejag. (...) In gevallen waar het gaat om een 'zware prestatie' die het 'plezier' overstijgt, zoals hier wel degelijk het geval is, geldt het arbeidsrecht. Met andere woorden: dan moet er een vergoeding zijn. (...) In ieder geval geldt de sociale wetgeving, ook op het vlak van veiligheid, gezondheid en welzijn van de werknemer." Overtredingen van de wetgeving kunnen en moeten worden bestreden met alle beschikbare rechtsmiddelen.

Het debat over de grenzen van reality-tv is uiteraard niet nieuw. De voorbije jaren stak het verscheidene malen de kop op, maar telkens ging de storm weer liggen zonder dat er effectief iets veranderde.

Het is zeer moeilijk om een duidelijk en evenwichtig beeld te krijgen van de problematiek. De sector is zeer terughoudend om buitenstaanders een blik achter de schermen te gunnen. Deelnemers zijn gebonden aan bijzonder strenge geheimhoudingsclausules. Werknemers durven niet openlijk te getuigen omdat ze bang zijn hun broodwinning te verliezen of noodgedwongen medeplichtig zijn geweest aan laakbare praktijken. Dat blijkt ook uit de mails die ik ontving en de gesprekken die ik de afgelopen dagen heb gevoerd.

Minister, ik besef dat dit een dossier is waarbij het gevaar voor eenzijdige interpretaties en foute veralgemeningen om de hoek loert. Maar de noodzakelijke zin voor nuance mag ons gevoel van – terecht – verontwaardiging niet in de weg staan. De bestaande wanpraktijken kunnen en mogen in mijn ogen niet worden getolereerd in een democratische rechtsstaat.

Vandaag stond in verschillende kranten dat er rechtszaken werden aangespannen tegen makers van productiehuisen en tegen omroepen.

Minister, bent u bereid uw federale collega's van Werk, Justitie en Sociale Zaken op te roepen om de wanpraktijken in de sector van de reality-tv te onderzoeken en zo nodig te bestraffen? Bent u het met mij eens dat de sector werk moet maken van zelfregulering door middel van een gedragscode? Hoe wilt u de sector daartoe aanzetten? Welke rol kan de openbare omroep VRT volgens u spelen in de totstandkoming van een dergelijke gedragscode?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, zoals u weet, ben ik een man met een dubbel petje, niet omdat ik dat wil, maar omdat ik daar door de wet als gemeenschapssensor toe wordt aangespoord. Ik waan mij hier eerlijk gezegd in het federaal parlement. Ik denk, minister, dat u van mijn collega's nog geen enkele vraag hebt gekregen waarvoor u bevoegd bent.

Mijnheer De Coene, dat is ook een van de redenen dat ik nog geen grote verklaringen heb afgelegd in de pers. Ik heb inderdaad niet gewacht tot er een artikel verscheen in Humo of tot alle Humo-artikelen over die reeks verschenen waren. Ik stel vast dat al waar men het hier over heeft, federale verantwoordelijkheden zijn.

Ik apprecieer de toon van de heer Yüksel in dit dossier ten zeerste. Hij roept namelijk op tot een zelfregulering binnen de sector. Dat is volgens mij inderdaad de beste oplossing. Minister, als klap op de vuurpijl krijgt u van hem echter de vraag waar ik eerlijk gezegd al van gruw sinds mijn verkiezing in het Vlaams Parlement, namelijk of u, als Vlaamse minister, er bij uw federale collega's op wil aandringen een aantal zaken te doen.

Mijnheer Vandaele, aangezien u niet in de Federale Regering zit, kunt u daar natuurlijk niet over meespreken. Mijnheer Yüksel, u hebt echter een vicepremier in de Federale Regering, vicepremier Vanackere. Ik stel voor dat u hem een brief stuurt met de vraag om dergelijke wantoestanden aan te klagen en om de ministers in de regering ertoe aan te sporen dat ook te doen. De heer De Coene kan hetzelfde doen bij minister Vande Lanotte, en hem vragen of hij dit op de agenda van de federale ministerraad wil plaatsen. Maar goed, ik zal het zelf doen, collega's. Ik zal donderdag in de Senaat daarover een vraag stellen aan die ministers, als jullie blijkbaar geen collega's hebben in het federaal parlement om dat te doen, en die zaak naar hier moeten brengen.

Mijnheer De Coene, ik ben echt verbaasd dat u nog altijd dacht dat 'realiteitstelevisie' hetzelfde was als reality-tv. Wij weten toch al jaren dat de Pfaffs een nummertje opvoeren voor de camera om de kijkers te amuseren? We weten toch allemaal dat het in werkelijkheid niet gaat zoals het door de camera's wordt vastgelegd? We weten toch al jaren dat 'Big

Brother', de voorloper van de reality-tv, een manier was om in de kijker te komen, en dat Betty via die weg beroemd probeerde te worden en tot alles in staat was om maar een bekende naam te krijgen in Vlaanderen? Als we beginnen te denken dat dat echte tv was, mijnheer De Coene, zijn we volgens mij toch even alle zin voor realiteit verloren.

Dat er wantoestanden zijn, wil ik zeker geloven. Ik ga daar zelfs verder in: voor alles wat op tv komt, heb ik een aangeboren wantrouwen. "Geloof jij alles wat in de 'gazetten' staat?", zegt men in de volksmond. Wel, ik geloof ook niet alles wat op tv komt, zelfs in andere dan realityprogramma's. Heel veel zaken zijn in scène gezet en gemanipuleerd, tot zelfs de politieke praatprogramma's toe. Probeer als politieke partij maar eens om je vertegenwoordiger te sturen die je daar het liefst zou hebben. Dat pakt niet, want de VRT heeft haar eigen agenda en wil die, die en die politicus in haar programma's. Als je in de commissie Media te veel zaken in vraag stelt, kom je al snel tot de vaststelling dat je er opeens veel minder in komt dan vroeger. Ik kan het u verzekeren. *(Opmerkingen. Gelach)*

Het klopt volgens mij dat er heel wat wantoestanden en wetsovertredingen zijn, collega's, maar het gaat hier over de wet op de privacy, de arbeidswetgeving en het contractrecht, en dat is allemaal federale wetgeving. Ik heb vastgesteld dat mijn collega in het federaal parlement al met iets ruimers bezig was in dat verband. Het gaat niet alleen over reality-tv, maar over het feit dat bepaalde mensen die hun eerste stappen zetten in een artiestencarrière, beter beschermd moeten worden tegen een aantal figuren of maatschappijen die er heel bedreven in zijn om mensen aan zich te binden.

Sommige zaken zijn ook wel logisch, minister. Ik heb nog meegedaan aan 'De Pappenheimers'. Men vraagt je dan om de uitslag van het spel te verzwijgen tot de uitzending op televisie. Dat is logisch.

Programma's als 'Expeditie Robinson', 'Peking Express' en dergelijke, dat is af en toe leuke televisie. Het is leuke televisie, onder meer omdat je beseft dat het in scène wordt gezet. Je krijgt dan heel mooie beelden van landschappen, de plaatselijke bevolking en zo meer. Maar als je een beetje van tv kent, weet je dat het niet anders kan dan dat veel in scène is gezet.

Ik steun de oproep van de heer Yüksel dat de maatschappijen rond de tafel zouden gaan zitten en dat er tussen de Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten (VOTP) en andere maatschappijen een gedragscode wordt opgesteld. Dat is niet te veel gevraagd. U, minister, bent daar niet meer dan een mediator, net zoals dat het geval is met de regionale omroepen en met Telenet.

Het zou iets anders zijn, mocht het over de VRT gaan, maar daar stellen we volgens de commissievoorzitter te veel vragen over. We mogen wel vragen stellen over wat in de 'boekskes' staat, maar niet over de toekomst van de openbare omroep. Dat kan op dit moment niet, omdat u niet verantwoordelijk bent, minister, voor wat anderen gezegd hebben in een bepaald dossier. Als klap op de vuurpijl komt hij dan zelf met een vraag over een reeks die in Humo is verschenen. Ik kan alleen maar vaststellen dat daar enige willekeur aan te pas komt. *(Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

Samengevat, collega's, ben ik van mening dat alles hier op een hoop wordt gegooid. Wantoestanden moeten worden aangepakt. Als we dat voor televisie doen, kunnen we volgende week misschien ook een hoorzitting vragen over alles wat in Story, Blik, Dag Allemaal en P-Magazine staat. Alle zaken die niet juist zijn die daarin verschijnen, kunnen ook nog eens een discussie opleveren in deze commissie. Maar daar kun je niets aan doen. Als er onwaarheden verteld worden in een 'boekje', kun je klacht indienen en kan het gerecht een onderzoek voeren, en dan kun je al dan niet gelijk krijgen. Maar hier, in een commissie Media, kun je dat niet aan banden leggen.

Het enige wat wij als politici kunnen doen, is vragen dat er een zelfregulering komt en dat de private sector daarover samenzit met de producenten. Ik heb de stelligste overtuiging dat de meeste omroepen daar positief tegenover staan.

Ik ben niet van mijn stoel gevallen, mijnheer De Coene, maar als men dergelijke zaken wil aanklagen, vind ik dat men dat vooral in het federaal parlement moet doen, dat daar bevoegd voor is.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, collega's, ik ben niet van mijn stoel gevallen toen ik hoorde dat reality-tv misschien niet echt reality is. Ik deed dat wel toen ik zag dat deze vragen werden geagendeerd. Er worden hier veel vragen over het mediabeleid geweigerd, hoewel het onze taak is om dat beleid te controleren. Maar nu wordt een debat georganiseerd over de inhoud en de productionele uitwerking van de reality-tv. Reality-tv bestaat al tien jaar. Ik heb de eerste formats ervan nog gezien. Wij zien dus dat de politiek een beetje achter de feiten aanhinkt, want nu die vorm van tv van de buis verdwijnt, gaan wij erover debatteren.

Ik doe een voorspelling: ik verwacht binnenkort nog meer smeuke vragen in deze commissie over het misbruik bij 'Junior MasterChef', de beledigende uitlachstijl van Piet Huysentruyt in 'SOS Piet', enzovoort. Onlangs sprak ik met Jean-Marie Pfaff, en hij zei me in vertrouwen dat hij zich bedrogen voelt. Ik stel dus voor dat wij een reeks vragen over de Pfaffs agenderen, dat zal ons bezighouden. Ik heb een tip. Iedereen die reality-tv wil zien, moet gewoon inloggen op de verkeers- en bewakingscamera's, en op de webcams. Men kan ook kijken naar de uitzending van de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Dat is echte reality-tv. En dan vallen de mensen in slaap. Wilt u dat op tv? Daar wil de belastingbetaler geen cent aan uitgeven. Bovendien moet ik opmerken dat veel vragen die hier zijn gesteld, federale materie zijn.

Uitlachtelevisie is het breekijzer om reality-tv ter discussie te stellen. Ik weet eigenlijk niet wat uitlachtelevisie is. Met de trailer van 'Oh Oh Cherso' is het begonnen. Ik heb goed gelachen. Ik lach graag met Limburg en Limburgers. U weet natuurlijk dat ik niet wil uitlachen. In dit geval verklaarden sommigen dat Griekenland bestaat uit veel mannen met snorren die anale seks hebben. Ik denk niet dat de politiek een oordeel moet vellen over die uitspraken en moet beslissen of dat leuk of niet leuk is. Ik denk niet dat de politiek dat moet reguleren. Ik ben daar niet voor.

Het blad Humo heeft tegenvallende verkoopcijfers. Het blad heeft voor een nieuwe stijl gekozen – een stijl die in de richting gaat van die van het Duitse Bild. Dat merkt men aan de nieuwe series. Plotseling gaat het over dit onderwerp, met opgewarmde kost. Die getuigenissen zijn al lang bekend. Zij zijn heel oud. Er staat niks nieuws in. Dat roept vragen op. Dat blad is in handen van een groep die een groot productiehuis heeft: Woestijnvis. Dat productiehuis wordt in die reeks nergens vermeld. Dat blad brengt dus een artikel over programma's van productiehuisen die concurreren met Woestijnvis. Het gaat over programma's waarover Wouter Vandenhaute tegen het management van VT4 heeft gezegd dat het rommel is die eruit moet, want hij wil verheven tv maken. Op dat moment verschijnt in Humo een reeks over programma's van productiehuisen waarmee hij de contracten wil verbreken.

Ik beschuldig niemand, maar ik stel mij daar vragen bij. Als Van Thillo dit zou doen, dan zou het kot te klein zijn. Dan zouden er vragen komen over inmenging in de redactionele werking en over belangenvermenging. Maar deze zaak komt hier niet aan bod, wel de regulering van de productiesector. Ik stel mij daar veel vragen bij.

Ik kan mij niet voorstellen dat u tegen dat soort van programma's bent. In deze commissie hebt u nog gezegd dat 'Spuiten en Slikken', wat voor sommigen balanceert op de rand van de goede smaak, moet kunnen. Terecht, want als de politiek zich gaat mengen met de inhoud, dan zijn wij ver van huis. Wel, als dat mag, dan mag de privésector dat ook. Ik heb hier een beperkte spreektijd, want ik heb geen vraag ingediend omdat dit onderwerp op deze manier geen vraag waard is. Toch nog dit. In al die series zie ik volwassen mensen. Zij willen BV

worden of willen hun exhibitionisme uitleven. Of zij zijn een politicus die zijn eigen urine drinkt. Misschien was die urine geen urine, en was er sprake van bedrog, dat weet ik niet. Moeten wij dat niet onderzoeken? (*Gelach*)

Tot vandaag noteren wij één zelfmoord ten gevolge van reality-tv: in september 2010, van een deelnemer van 'Mijn Restaurant'. Toen reageerde de politieke wereld niet, en daarover stond heel weinig in de 'boekskes'. Kijk- en waarderingscijfers zorgen voor zelfregulering, zeker bij de privéstations. Als een kijker oordeelt dat een programma erover is, zoals in de vorige eeuw gebeurde met Jerry Springer, dan worden er correcties doorgevoerd.

Tv-makers zijn entertainers. Ik vind het nogal makkelijk om nu te zeggen dat het niet meer kan, dat het erover is. Ik kan de wanpraktijken uit heel die reeks in Humo op één A4'tje zetten. Met alle respect, dat is geen gefundeerde basis om hoorzittingen te starten. Mensen zijn pas nadien misnoegd. De deelnemers van 'Oh Oh Cherso' zijn misnoegd omdat ze niet worden uitgezonden. Wie de trailers heeft gezien, zal het bevestigen: dat is pas uitlachtelevisie! Toch zijn die mensen boos omdat ze niet op het scherm komen. Die wil ik ook uitnodigen. Er zitten hier politici die boos zijn omdat ze nooit op tv komen. Waarover gaat dit in godsnaam?

Minister, ik kan zo nog even doorgaan. Ik ben tegen betutteling, dat weet u. Ik ben tegen politieke inmenging. De mensen die de wurgcontracten tekenen, zijn oud genoeg om te beseffen wat ze doen. Ze zijn minstens 18 jaar. Als ze niet weten wat ze ondertekenen, mogen ze voor mij ook geen stemrecht hebben. Als zulke mensen gaan stemmen, hou ik mijn hart vast.

De overheid moet toch geen individuen gaan begeleiden en beschermen bij het ondertekenen van een contract! Dat gaat te ver. Er zijn genoeg middelen en instanties om protest aan te tekenen tegen foute contracten. Als productiehuis en omroepen zelf een gedragscode willen hanteren omtrent reality-tv heb ik daar geen probleem mee, zolang dat zelfregulerend is, zolang ze zelf hun zin maar doen. Zij worden toch afgerekend door de kijker. Als een kijker het niet lust, kijkt hij niet. Als hij niet kijkt, zijn er geen reclame-inkomsten. Ik begrijp dus eigenlijk deze discussie nu niet.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De heer Tommelein wou niet naar de pers stappen omdat hij het allemaal wat overdreven vindt. Ik heb twee redenen: de pers neemt toch niets van mij op en het is voor mij ook 'much ado about nothing'. Als er wanpraktijken zijn wat betreft contracten en inbreuken op het arbeidsrecht en op het recht op privacy, dan bestaan daar instanties voor, namelijk de rechtbank.

De vergelijking met de belspelletjes gaat niet op. Hier is het niet duidelijk wie wordt gepluimd of in de rol van slachtoffer zit. Zijn dat de kandidaten die meedoen? Die weten toch min of meer in welk toneelstuk ze zitten?

Reality-tv is geen realiteit, dat zijn geen reportages of journalistieke bijdragen, het is een toneeltje. Het zou me bijvoorbeeld verbazen dat al die bekende Vlamingen gratis en voor niets deelnemen aan 'Expeditie Robinson'. Er moet een bepaalde return zijn voor de mensen die zich daarin engageren. Daarom lijkt het me niet wenselijk om direct in te grijpen en direct onderzoek te doen, temeer omdat dit weinig met mediabeleid te maken heeft.

Het is de visie van programma- en tv-makers; zij denken dat dit leuke tv is. Over smaken en kleuren valt niet te redetwisten, als zij dat goede tv vinden, moeten ze het maar proberen. Lust de kijker daar geen pap van, dan zullen ze merken dat hun advertentiebudgetten zakken. De zelfregulering zal gebeuren op basis van het kijkgedrag.

De heer Wilfried Vandaele: Het is altijd een nobel streven om te proberen iets te doen aan wantoestanden. De enige mogelijkheid lijkt mij ook zo'n gedragscode. Als we dan echter geen stok achter de deur hebben om de mediabedrijven aan te porren, zal dat niet gemakkelijk

zijn. Uiteraard is er ook een schemerzone: wat is praktijk en wat is wanpraktijk? We hebben hier ook te maken met inbreuken op sociaal recht en arbeidsrecht.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ter inleiding, collega's, gedeeltelijk is dit debat gebaseerd op de Humo-reeks over de werkomstandigheden in de mediasector, over de tijdsdruk door de productiehuizen en dergelijke. Zoals u weet, is dit al van bij het begin van deze legislatuur een aandachtspunt geweest voor mij.

We hebben hierover een onderzoek laten uitvoeren dat hier al is toegelicht. Ik wou en wil daarmee de sector zelf aan het werk zetten. Er worden rondetafelgesprekken georganiseerd met de omroepen en de productiehuizen. De VOTP wordt hierbij betrokken. De rondetafels starten al in maart.

Ik heb zoals u gemerkt hebt, voorzichtig gereageerd. Ik ben net als de heer Yüksel 's morgens opgebeld toen de Humo-reeks verscheen. Ik heb op de radio gezegd dat we moeten oppassen. Op basis van één versie mogen we geen conclusies trekken. We moeten de twee partijen horen. Ik heb ook aangegeven dat we de situaties die in de artikelen worden beschreven, niet zomaar onder de mat kunnen vegen. We moeten er zeker een bespreking aan wijden, zeker in vergelijking met de andere onderwerpen die we hier bespreken. Het gaat over de integriteit en fundamentele rechten van de mensen. Als er iets moet gebeuren, ben ik ook voorstander van zelfregulering.

Er zijn hier veel realityprogramma's opgesomd. Er is natuurlijk een groot verschil. Als iemand deelneemt aan een programma als 'Huizenjacht', is diens rol en bijdrage heel anders dan als hij deelneemt aan 'Domino, de zoektocht', of aan een talentenjacht of een ander programma. Als productiehuizen en zenders bijvoorbeeld zwaar investeren in een talentenjacht, waaraan ook heel wat auteursrechtelijke gevolgen verbonden zijn, dan is het logisch dat ze dat op voorhand juridisch allemaal goed willen regelen.

Ik vind echter ook dat productiehuizen en zenders belang hebben bij een goed evenwicht. Ze hebben er ook belang bij dat de mensen die deelnemen aan die programma's, zich goed in hun vel voelen. Dat zal ook de beste programma's opleveren, en de minste discussies naderhand.

Ik heb alleszins contact opgenomen met de VOTP. Ik heb gevraagd wat hun mening was en of ze wilden meewerken aan het aankaarten van zelfregulering met betrekking tot dit onderwerp. Deze mensen hebben me ondertussen meegedeeld dat ze ter zake daadwerkelijk hun verantwoordelijkheid willen nemen. Ze willen die discussie aangaan en samen in overleg tot een gedragscode komen. Ze willen dat overleg organiseren met de productiehuizen en met de zenders samen. Dat lijkt me een goede zaak. We kunnen immers niet de verantwoordelijkheid alleen bij de productiehuizen leggen. De zenders bepalen ook dikwijls het kader, bepalen hoeveel geld er beschikbaar is om een bepaald programma te maken. Ze hebben me dus bevestigd die handschoenen te willen opnemen. Dat overleg zullen ze kortelings opstarten. Ik juich dat toe. Dat is een heel goede houding. Ze schuiven de problemen niet onder de mat, maar nemen hun verantwoordelijkheid.

– *Mevrouw Katrien Schryvers treedt als waarnemend voorzitter op.*

Ik wil echter ook mijn verantwoordelijkheid nemen waar ik dat kan. Een aantal leden hebben er al op gewezen: de VRT is een zender waarvan we zelf, als aandeelhouder, wel heel veel mee kunnen bepalen. We hebben dat ook gedaan. In de beheersovereenkomst hebben we een aantal belangrijke passages opgenomen, net omdat de VRT een bijzondere verantwoordelijkheid heeft in de sector. Ze is vaak ook trendsetter, en kan als voorloper haar verantwoordelijkheid nemen. Ik overloop deze passages even. Zo heb ik de VRT gevraagd om zelf werk te maken van maatschappelijk verantwoord ondernemen in haar contractuele relaties met de externe productiehuizen. De VRT besteedt ook veel programma's uit. De

wijze waarop zij dat doet, de wijze waarop zij die contracten regelt, is natuurlijk ook enigszins trendsettend voor de sector. Ik heb de VRT dus gevraagd om ter zake zeker en vast een eerlijke concurrentie te stimuleren. Wordt die concurrentie immers afgewenteld op de productiehuizen onderling, dan kunnen de productiehuizen die het spel correct spelen, niet meer concurreren met die productiehuizen die er misschien enigszins de kantjes aflopen. Eerlijke concurrentie is belangrijk, en de VRT moet ter zake haar rol spelen. Ik heb daarom operationele doelstelling 28 laten opnemen in de beheersovereenkomst: “De VRT bedingt van haar medecontractanten dat de geldende sociale wetgeving van toepassing is bij de uitvoering van (...) opdrachten. De VRT streeft ernaar om de uitvoering van deze contractuele afspraak na te gaan bij de externe productiehuizen. (...) De VRT speelt een voortrekkersrol in het opstellen van een sociaal charter binnen de sector.”

Ik weet dat de VRT daar ondertussen werk van aan het maken is. Op die manier zal ze een sociaal charter hebben, een raamwerk dat ze zal kunnen toevoegen aan elke contract waarin ze aan een productiehuis vraagt een programma te maken. Ik denk dat ook dit een regulerend effect zal hebben. Er is immers sprake van een grote zender, die heel wat uitbestedt en die het voorbeeld geeft in de sector. Ik vind dat belangrijk. Daar zullen we ook op blijven inzetten. De VRT heeft een werkgroep samengesteld, die nu een plan uitwerkt met betrekking tot die contractuele afspraken met de productiehuizen. Ik heb begrepen dat ze probeert om tot een aantal afspraken te komen, in overleg met de sector.

De VRT heeft nog andere regels die ze eerbiedigt. Zo staan er met betrekking tot de medewerkers aan programma's ook een aantal bepalingen in de beheersovereenkomst. De VRT heeft een eigen programmacharter, waarin ook een aantal deontologische richtlijnen staan voor al wie meewerkt aan of mee beslist over het produceren of het uitzenden van een programma. Ook multimediaproducties vallen daaronder. Er is ook de verantwoordelijkheid van de nieuwsdienst. De VRT verantwoordt zich als openbare omroep zowel voor wat ze uitzendt als voor de manier waarop ze produceert. Er is sprake van bepalingen over het respectvol benaderen van personen. Zo stelt het programmacharter: “We vermijden om mensen als persoon te beledigen of te kwetsen. We hebben respect voor elke persoon (...) We hebben oog voor en besteden aandacht aan de bescherming van wie extra kwetsbaar is.”

Ook staat in het programmacharter het volgende te lezen: “Bij reality- en infotainmentprogramma's gaan we behoedzaam om met extreem uitzonderlijke types. We vermijden een scheefgetrokken beeld van de samenleving en hebben oog voor de bescherming van de betrokken personen en de impact van het programma op hun leven. We vermijden voyeurisme en uitlachprogramma's. (...) Reality- en infotainmentprogramma's geven een realistisch beeld van de werkelijkheid.”

Het programmacharter bevat ook een passage over mensen met weinig media-ervaring, die plots zomaar in het bad worden gegooid: “We begeleiden en beschermen mensen die deelnemen aan talentwedstrijden of mensen die zonder ervaring in de media komen. We informeren, begeleiden en coachen hen. We hebben aandacht voor de manier waarop we hen in het programma profileren en doen dat met respect. We maken geen uitlachprogramma's. (...) We onderwerpen mensen niet aan risico's of gevaren; we melden berekende risico's en vragen expliciete instemming.”

Ook in het diversiteitscharter zijn er dus een aantal bepalingen opgenomen die discriminatie uitsluiten. Ik denk dat de VRT die weg verder moet volgen en dat de VRT bij het opstellen van een sociaal charter haar rol van voortrekker kan vervullen.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere kanalen die ook al door de collega's zijn aangehaald. Als er effectief een overtreding van het Mediadecreet is, kan men bij de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) terecht. De VRM staat in voor de controle op televisieprogramma's en hun conformiteit. Een apart onderzoek kan mogelijk zijn. Het doet geen afbreuk aan de bevoegdheden die er eventueel zijn op het sociaalrechtelijke vlak, waar de heer Tommelein naar verwijst, en die door de federale instanties kunnen worden gebruikt.

Ik wil de discussie niet onder de mat vegen. Het gaat altijd over mensen en vaak over mensen die niet gewend zijn om met media om te gaan. We weten allemaal dat omgaan met media enige 'skills' vereist en dat mensen extra ondersteuning en coaching kunnen gebruiken als ze voor de eerste keer in het bad worden gegooid. We moeten zeker vermijden dat er wantoestanden zijn of dat er bepaalde rechten worden geschonden.

Ik ben verheugd dat ook de sector zelf zijn verantwoordelijkheid wil opnemen en een 'code of conduct' wil maken, samen met de zenders. Ik vind dat ze gehoor geven aan een aantal vragen en bemerkingen die hier en elders zijn gesteld. Als ik meer informatie krijg, zal ik het aan jullie bezorgen.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, minister, in tegenstelling tot een aantal collega's die veel misbaar maken over het bespreken van dit fenomeen en van de uitwassen ervan, merk ik dat u vindt dat er wel wat onderzoek nodig is en dat er in alle objectiviteit moet worden nagegaan of er al dan niet uitwassen zijn. Er moet onderzocht worden wat de beste remedie is.

Er wordt dan onder meer gesproken over een zelfregulerende code. Ten eerste bewijst dit dat we dus wel bevoegd zijn. In uw antwoord verwijst u ook naar rondetafels en een staten-generaal voor de media over arbeidsomstandigheden binnen de sector. Ik wil ook opmerken dat het niet de eerste keer is dat we fenomenen uit de media bespreken die strikt genomen niet onder onze bevoegdheid vallen. Ik geef een voorbeeld: het werken in de reclamesector tegen dumpingtarieven. Dat is een bevoegdheid van de FOD Economische Zaken, maar toch hebben we dat besproken omdat hierdoor de verhouding op de mediamarkt verstoord zou kunnen raken en het functioneren van een aantal omroepen gehypothekerd zou kunnen worden. Er zijn hier trouwens collega's die de vrijheid hebben genomen om anderhalf uur te praten over een programma dat niemand had gezien, namelijk 'Tomtesterom'. Niemand wist wat er ging gebeuren, maar men had de mond al vol met grote beschouwingen over dat programma. Wat mij betreft, mag het. Ik heb er geen probleem mee.

Zijn we bevoegd? Ja, we zijn bevoegd. *(Opmerkingen)*

Inderdaad, dat is het verschil: het ging om een VRT-programma. De vraag stellen, is ze beantwoorden. En hier gaat het natuurlijk om omroepen erkend door de Vlaamse Gemeenschap. De vraag kan dus op zijn plaats zijn.

Voorzitter, minister, ik ben ook in een zekere mate voorzichtig geweest. Toen ik die signalen en reacties kreeg, wou ik het horen en horen uit de eerste hand. Niet van mensen dus die anoniem wensen te blijven en geen oude verhalen, maar verhalen die getoetst worden aan hun actualiteitswaarde en realiteitswaarde. Laat ons nagaan wat er echt aan de hand is.

Een aantal mensen – ik ga niet zeggen wie – vond dat een grappig initiatief. Ze mailden me onmiddellijk met de vraag – bijna de dwingende eis – om gehoord te worden in een eventuele hoorzitting. Ik heb hier al een lijstje van mensen die vinden dat we het niet moeten behandelen, maar die wel gehoord willen worden als er iets komt. Wat is het nu eigenlijk? Zijn we bevoegd of niet? Is het belangrijk of niet? Maar men wil wel gehoord worden.

Daarom denk ik dat de interpellatie hier op haar plaats was. Er wordt nu gemakshalve gezegd dat het opstellen van een gedragscode snel zal gaan. Minister, u zult het ook hebben gemerkt, en anders de mensen van uw kabinet die het dossier ook bekijken. Ik ben er niet zo zeker van dat die zelfregulerende code er zonder slag of stoot zal komen, wat trouwens een Vlaamse bevoegdheid is. Ik heb namelijk productiehuisen en omroepen gehoord die niets moeten weten van een code of conduct. Als men het zo goed zou menen, was men er toch al zelf op gekomen om dat te installeren. Ik heb dissonante stemmen gehoord. We moeten kijken naar de bereidwilligheid en de noodzaak. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen. Moeten

we dat doen met veel geroep? Dat niet. Zijn we te laat? Je bent nooit te laat om je verantwoordelijkheid te nemen.

Wat het bedotten betreft, wordt er gezegd dat het niet hetzelfde is als belspelletjes. Destijds heb ik dezelfde redenering gehoord. Niemand verplicht je bij wet of bij contract om te bellen naar een belspelletje. Waarom zouden we dan optreden? Als je zo dom wilt zijn om te bellen, bel dan. Dat is niet zo, omdat het een maatschappelijk fenomeen is. Er worden mensen gebruikt en eventueel misbruikt. Er wordt hier gezegd dat ze 18 jaar zijn. Tja, volgens die redenering heb je geen consumentenbescherming nodig, want een consument is per definitie minstens 18 jaar, als die zelf iets ondertekent. De principes van de consumentenbescherming zouden niet worden toegepast omdat iedereen weet waaraan hij meedoet en wat hij tekent.

Er wordt gesproken over arbeidsomstandigheden. Ik heb onlangs een gesprek gehad met een cameraman. Die zei me dat hij twaalf jaar heeft moeten opdraven in dergelijke programma's. Hij had geen keuze, want het was zijn broodwinning, maar hij was 'gedegouteerd'. De man is na twaalf jaar ontslagen, waarschijnlijk omdat hij zich niet meer wilde plooiën naar de ellendige arbeidsomstandigheden. Het had daar in eerste instantie dus niet mee te maken. Hij was heel treurig dat hij zijn job kwijt was, zei hij, maar tegelijk voelde hij zich opgelucht, omdat hij niet meer moest meedraaien in een systeem waarin hij dag en nacht moest opdraven en in het bijzonder omdat hij niet meer moest meewerken aan programma's waarvan hij niet zou willen dat zijn naasten het zouden meemaken. Hij werkte trouwens zonder enig contract als freelancer, maar dat is een federale bevoegdheid. Hij wees op inhoudelijke aspecten van deontologische en ethische aard, waarvoor wij bevoegd zijn, als wij dat willen tenminste.

Ik vind het heel vreemd dat er wordt gezegd dat de minister haar plan moet trekken. Het lijkt me niet slecht om een beetje tijd vrij te maken om mensen te horen uit de sector, met woord, wederwoord, tussenwoord, noem maar op. Dat doen we en dan proberen we, met een dosis gezond verstand en op basis van een evenwichtige insteek, te kijken wat de gepaste technieken zijn om dat in goede banen te leiden, wetende dat we dat misschien nooit in goede banen kunnen leiden.

Als het gaat over het deontologische en het ethische, zegt men dat het al jaren bestaat en dat mensen moeten worden uitgelachen. Vorige week heb ik nog een programma gezien waarin mensen van wie het restaurant in slechte omstandigheden verkeert, worden gered door een 'restaurantredder', zeg maar. Het is een neologisme. Ik had zin om zowel de restaurantredder een klap in het gezicht te geven, maar ik ben tegen fysiek geweld, als zij die eraan meedoen, en hen te vragen waarom ze zich zo laten vernederen.

Het is inderdaad zo dat sommige mensen graag in die programma's opdraven, niet wetende waar het eindigt, en dat heel veel mensen er graag naar kijken, de reden dat het bestaat. Moeten we ons daarom neerleggen bij dat schouwspel? Brood en spelen, doe maar? Daar ben ik het niet mee eens. Je kunt niet alles op zijn beloop laten. Af en toe kun je dingen in vraag stellen. Door te luisteren kun je wat inlevingsvermogen aan de dag leggen, begrip opbrengen en inzicht krijgen in een dossier. Zonder je hand te overspelen of je te vergissen van bevoegdheden, kun je proberen daaraan iets te doen, niet meer of niet minder.

Dat zal geen enkele vraag over de VRT in de toekomst of in het verleden in de weg staan. In een halve legislatuur zijn in deze commissie al veel meer vragen over de VRT gesteld dan in de volledige vorige legislatuur. Dat wil dus zeggen...

De heer Bart Tommelein: Dat het nodig is! *(Gelach)*

De heer Philippe De Coene: Dat vragen over de VRT niet geroyeerd worden. Wie de agenda bekijkt, ziet een vraag van een collega over de wijze waarop inkomsten worden verschaft door de publieke zender. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Dat is het bewijs dat het wel kan en dat hier niemand wordt gefnuikt. Ik vind het heel vreemd dat er een hele poespas over is. Is een zaak de moeite waard om te behandelen, dan doen we

dat. Het moet zeker worden gedoseerd. Het moet inhoudelijk evenwichtig worden behandeld. Dan moeten we de passende conclusies trekken. Dat is de reden van mijn vraag en van de vraag om een reactie wat u ermee wilt doen. Ik wil u danken.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kom er straks op terug of die vraag al dan niet moest worden gesteld. Uw antwoord was uitgebreid en gedetailleerd. Dat bewijst dat die vraag terecht was. U gaf zelf ook aan dat een aantal zaken, zoals arbeidsomstandigheden en dergelijke, niet door de beugel kunnen. Wat die bekommernis betreft, zitten we op dezelfde golflengte.

De VOTP heeft mij ook al laten weten dat ze bereid zijn om een zelfregulering tot stand te brengen. Ze zullen daar gesprekken over aangaan. Dat is volgens mij het belangrijkste van het debat in deze commissie. Het bewijst dat de sector daar op dit moment ook behoefte aan heeft. Dat is heel duidelijk.

Minister, dat men bereid is dat te doen, wil nog niet zeggen dat men er snel toe zal komen. De vraag is of dat gefaciliteerd moet worden vanuit uw kabinet. Ik weet dat niet. Het is een open vraag. We zullen die mensen uitgebreid spreken en merken welke initiatieven zij zullen nemen om in onderling overleg met de omroepen naar een nieuwe gedragscode te gaan. Dat is zeer terecht.

U hebt in uw antwoord ook gezegd dat de VRT een voorbeeldfunctie heeft. Ik ben het daar volledig mee eens. In de nieuwe beheersovereenkomst is een clause opgenomen, waarin staat dat de VRT alleen maar zal werken met onderaannemers en productiehuisen die rekening zullen houden met arbeidsomstandigheden en dergelijke en die de sociale wetgeving zullen respecteren. De VRT kan ook daar een voorbeeld stellen. Wanneer omroepen in de toekomst producten bestellen bij productiehuisen die dergelijke wetgeving aan hun laars lappen, kan de VRT weigeren nog langer met hen samen te werken. Dat kan een stok achter de deur zijn.

U zegt dat er bij de VRT een programmacharter, een deontologische code, bestaat voor de deelname van mensen aan programma's. Daarin staat wat wel en wat niet kan. Dat vind ik zeer belangrijk.

De heer De Coene kondigde in de pers aan en herhaalde hier dat hij voorstander is van een hoorzitting. Ik zeg daar niet onmiddellijk nee of ja op. Ik weet namelijk niet of dat in dit stadium überhaupt kan. We vernamen vandaag dat er een rechtszaak wordt aangespannen tegen de Vlaamse Media Maatschappij (VMMa) en het productiehuis Kanakna. Ik weet niet of we die mensen in die omstandigheden kunnen horen. Het gaat namelijk om hoofdrolspelers. Ik kan dat niet inschatten. Daarom vind ik het momenteel niet gepast om over te gaan tot een hoorzitting.

Collega's, ik kom even terug op de verontwaardiging van enkele collega's. Jullie waren allen positief over mijn oproep om naar een code of conduct te gaan. Dat wordt vandaag ook door de sector beaamd, wat bewijst dat mijn – en onze – toon juist was. Men gaat daarover niet over één nacht ijs. Jullie betogen bevestigen dat.

Ik heb op Radio 1 net hetzelfde gezegd als wat ik vandaag zeg, namelijk dat u, minister, een aantal zaken zult laten onderzoeken door uw federale collega's. Mijnheer Tommelein, onze partijgenoten aan de overkant van de straat zullen die zaken ook verder opvolgen. Dat neemt echter niet weg dat we hier een initiatief kunnen nemen en die zaak in de media en in het parlement aan bod kunnen laten komen.

Ik kan u voorbeelden geven van andere situaties die – om collega Wienen te citeren – meer 'much ado about nothing' waren. Die zijn hier trouwens ook aan bod gekomen. Ik moet mij persoonlijk niet verantwoorden ten opzichte van jullie om een vraag te stellen. Minister, u bent ook vrij om al dan niet op een vraag te antwoorden.

Mijnheer Verstrepen, het is ook niet juist dat er op dit moment niets gelijkaardigs op de buis is en dat die zaken al lang voorbij zijn. Het programma 'Oh Oh Cherso' wordt afgevoerd, misschien zelfs naar aanleiding van de discussie die de afgelopen dagen werd gevoerd. Ik wil dat niet op mijn geweten hebben, maar die programmamakers vonden het blijkbaar zelf 'not done' om die uitzendingen aan de kijker te tonen op een moment dat Griekenland in de miserie zit. Wat is het format van dat programma? Zuipen, neuken, vulgair doen, enzovoort. Daar gaat het over. Ik wil hier de creativiteit van programmamakers niet aan banden leggen. Dat wil ik absoluut niet. Mensen in de mediasector moeten absoluut de ruimte krijgen om creatief te zijn en zelf formats te bedenken.

Mijnheer Verstrepen, in een ver verleden was u ook actief in die sector. 'ZwartWit' was ook zo'n programma. Dat moet allemaal mogelijk zijn. Ik vind alleen dat een beetje beroepsethiek zeker geen kwaad kan. We moeten de deelnemers, ook al zijn ze 18 jaar en volwassen, soms tegen zichzelf beschermen.

Er is hier een en ander gezegd over Humo en over de artikelenreeks over reality-tv, maar via die reeks hebben we wel inzage gekregen in een aantal contracten en enkele clausules in die contracten. Dat was tot nu toe niet het geval. Voor mij waren dat voldoende belangrijke zaken om daarover het publieke debat te voeren in deze commissie en de minister daarover te interpellieren.

Minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag of u uw federale collega-ministers hierover hebt aangesproken. Uiteraard heb ik dat zelf gedaan bij mijn partijgenoten, maar het zou goed zijn als u, als minister van Media, dat ook zou doen bij uw collega's.

Ik ben blij met het feit dat er een gedragscode komt, vanuit de sector. Dat is zeer positief. Dat is geen betutteling. Dat is geen bijkomende regulering. Dat zijn gewoon afspraken die door de sector zelf worden nageleefd.

Ik wil hierbij ook een motie aankondigen, voorzitter.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Mijnheer Yüksel, als het omgekeerde gebeurt in dit federale land, als een federale minister zijn Vlaamse ministers sommeert om bepaalde zaken te doen, staat Vlaanderen in rep en roer. *(Opmerkingen van de heer Veli Yüksel)*

Overleg en gesprekken voeren kan altijd, maar ik heb een probleem met het feit dat dit parlement voor bijna de helft bestaat uit moties die de Federale Regering oproept om dit of dat te doen. Uw partij zit in de Federale Regering, net als die van de heer De Coene.

Minister, ik apprecieer uw antwoord ten zeerste. Ik vind het zelfs een van de beste antwoorden die u in de periode dat ik in de commissie Media zit, hebt kunnen formuleren. Ik geef toe dat het balanceren was op een slappe koord. De voorbeelden van de heer De Coene zijn uit het leven gegrepen: "Ik heb gesproken met een cameraman, en die was blij dat hij ervan af was" enzovoort. Zo kan ik ook mensen beginnen te zoeken die blij zijn dat ze hun job wél nog hebben. Ik vind dat allemaal van een bedroevend niveau, de zaken waarop u zich baseert om hier hoorzittingen te vragen. U zegt dan dat er anderen zijn die vragen hebben gesteld over 'Tomtesterom'. *(Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

Voorzitter, wilt u die mijnheer eens tot de orde roepen? Ik ben aan het woord. *(Gelach. Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

Mijnheer De Coene, als iemand dat in deze commissie doet als u voorzitter bent, snoert u die persoon ook onmiddellijk de mond. U hebt een totaal ander gedrag in de zaal dan wanneer u daar vooraan zit. *(Rumoer)*

Ik heb geen vraag gesteld over 'Tomtesterom', maar u zou daar ook hoorzittingen over kunnen vragen. Ik heb die uitzending gezien. Tom Waes heeft dag en nacht moeten studeren. Is de arbeidsreglementering daar wel nageleefd? Heeft hij dat niet buiten de uren of in het

weekend gedaan? Laat ons niet belachelijk doen. Als men dergelijke programma's maakt, vraagt dat gedurende een korte periode een meer dan normale inspanning. Dat is net als wanneer wij verkiezingen hebben, mijnheer De Coene. Dan moeten wij ook meer opdraven dan anders. Mensen die aan dergelijke programma's willen deelnemen, hebben ook een agenda om iets te doen wat een ander niet doet. Dat geldt ook voor Tom Waes.

Mijnheer Yüksel, uw toon is juist. Hoorzittingen vragen over zoiets, heeft volgens mij geen enkele zin. Ik heb hier het voorbije jaar elke vrijdag gezeten voor hoorzittingen, om op het einde van de rit tot de vaststelling te komen dat er toch geen rekening mee wordt gehouden. Ik wil hier zeker geen hoorzittingen over. Ik zal dan ook een motie indienen om geen hoorzittingen te vragen. Ik vind dat hier allemaal overtrokken. De enige die in het federaal parlement met deze zaak bezig was, in alle stilte, zonder daarmee de media te proberen halen, is een collega van mij. Er wordt in het federaal parlement dus gedaan wat er moet worden gedaan, ook het breder trekken dan reality-tv.

Wat tot slot de uitspraken van de heer De Coene betreft dat een aantal omroepen niet akkoord zouden gaan om tot zo'n charter te komen: ik heb ze allemaal gecontacteerd, in alle stilte, uiteraard niet via de media, en heb geen enkele commerciële zender gevonden die niet bereid was om daarover te praten. Meer zelfs, ze hebben mij allemaal bevestigd dat ze daarover aan het spreken zijn. Ik wil wel eens weten, mijnheer De Coene, waar u het haalt dat een aantal maatschappijen daar niet over willen praten.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Vanwege de zwaarwichtigheid van het onderwerp, kondig ik ook een motie aan, die zal proberen om inhoud te geven aan deze discussie. Ik stel ook voor dat we een zeer rigide parlementaire onderzoekscommissie opstarten om na te gaan of alle deelnemers van reality-tv geen slachtoffer zijn van onze samenleving. Ik stel voor dat we ook daar onze tijd in steken, collega's.

Ik redeneer natuurlijk ietwat anders. Iemand die volwassen en bij verstand is, is vrij om te doen wat hij wil. Dat geldt ook voor mijn collega's hier. Ik hou van het debat en de discussie. Maar als er geen inhoud meer in zit, komen altijd die definities. Als men niet meer verder raakt in het debat, komen zinnnetjes naar boven over deontologie, ethiek, 'van horen zeggen', verantwoordelijkheid opnemen.

Als ik nu de vraag stel wat 'verantwoordelijkheid nemen' is, wat zeggen wij dan? Moeten wij de job overnemen van de mensen die achter de schermen in de productiehuisen werken? Moeten wij de kandidaten voor de programma's begeleiden? Eigenlijk hoor ik in de woorden van de heer De Coene een oproep om de inhoud van amusementsprogramma's te filteren, om ervoor te zorgen dat daarin een bepaalde norm, waarde of ethiek zit. Dat beangstigt mij, want wie zal dat bepalen? Als de politiek dat moet doen, dan is dat gevaarlijk. Dan denk ik aan het feit dat de VRT het pad van 'de opvoedkundige taken' – het pad van de normen en waarden – heeft verlaten. Over de openbare omroep, die met overheidsgeld wordt betaald, stellen wij dat het logisch is dat wij – de aandeelhouders – normen en waarden opleggen. Maar dat is een heel ander debat. Ik hoor hier niets zeggen over de reality-programma's van de VRT. Het gaat hier uitsluitend over de series bij de privéstations.

U hebt een zeer genuanceerd antwoord gegeven. Ik citeer iemand anders: "Wat er gebeurt tijdens het programma en hoe men ze afschildert, heeft men gedeeltelijk in de hand. Bovendien weet u op voorhand dat het zo werkt. Het zijn de boekskes die na het programma zout in de wonde blijven strooien Zij schrijven en schrijven maar, zonder dat u daar iets kunt aan doen." Dat is een zeer duidelijke opmerking. Misschien moeten wij daarover eens een vraag stellen?

In het verleden – onlangs nog – is in bladen als Story, Dag Allemaal aan bod gekomen wat achter de schermen van 'The Voice van Vlaanderen' gebeurt. Of achter de schermen van 'Temptation Island': het was de bedoeling in een tropisch kader uit te lokken, vreemd te gaan,

seks te hebben en te drinken. Dat programma heeft vier seizoenen lang gelopen – eerst bij VT4, nadien bij vtm. Ik heb nooit gehoord dat men daar aanstoot aan nam. Integendeel: in deze commissie heb ik collega's horen zegen dat dit een geweldig programma is. Smaken verschillen. Ik kijk en vorm mij een oordeel, maar gooi dat oordeel niet in de groep. Ieder zijn ding. *(Opmerkingen van de heer Veli Yüksel)*

Formats zijn inhoud, en dat geeft vorm aan het programma. Als politicus moet ik mij daar niet mee bemoeien. Het enige dat wij mogen vragen, is dat journalisten op het vlak van informatiegaring en nieuwsuitzendingen een bepaald kader hanteren. Maar hier hebben wij het over amusement, en daarom denk ik dat deze discussie plezierig was, maar ook niet meer dan dat.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik stel vast dat sommigen uit uw antwoord andere zaken onthouden, zelfs zaken die niet zijn gezegd. Ik vond uw antwoord zeer redelijk, realistisch en evenwichtig. Ik ben er tevreden mee. Met het einde heb ik het wat moeilijker. U zei dat de VRT daar wel mee bezig is. Dat is ook de taak van de VRT, want die zender heeft een heel specifiek karakter, verschillend van die van alle andere actoren. Het is een openbare omroep met een duidelijk omschreven opdracht.

De heer Tommelein heeft een origineel idee: aan de regering vragen om niets te ondernemen. Een dergelijke motie heb ik nog niet op mijn actief staan, dus bij dezen kondig ik die aan!

Moties

De voorzitter: Door de heer Yüksel, door de heer Tommelein en door de heer Verstrepen werden tot besluit van deze interpellatie moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

De interpellatie en de vraag om uitleg zijn afgehandeld.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het door de VRT verwerven van extra middelen bij de Vlaamse overheid voor het uitvoeren van haar kernopdrachten - 1191 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, gezien de lange discussie over reality tv zal ik me richten naar het woord van de oud-burgemeester van Weimar en het kort houden. Ketnet, de kinderzender van de openbare omroep, pakt uit met een nieuwe reeks: 'Mijn kunst is top!'. Het is eigenlijk een uitloper van de uitstekende reeks 'Mijn sport is top!', waarin kinderen konden kennismaken met allerlei sporten. In de nieuwe reeks kunnen de kinderen als leermeester optreden in de kunstdiscipline waar ze mee bezig zijn. Op die manier komen kinderen in aanraking met alle soorten van kunst en cultuur. Het is een schitterend initiatief van de openbare omroep. Een initiatief dat er best eerder mocht zijn gekomen, want cultuur is een van de kernopdrachten van de openbare omroep die in het Mediadecreet en in de beheersovereenkomst met de VRT zijn opgenomen.

Daarom was ik enigszins verrast en vond ik het opmerkelijk dat nu net de minister van Onderwijs voor deze reeks 200.000 euro uittrok en ook nog eens 20.000 voor de organisatie van de dag rond 'Mijn kunst is top!'. Ik vind dat veel geld voor een regering die het moeilijk

heeft om de eindjes aan elkaar te knopen – getuige daarvan de boeiende discussies en debatten van de afgelopen dagen. Ik vind ook niet dat de VRT extra middelen moet krijgen om haar kerntaak uit te voeren. De VRT krijgt een dotatie om haar openbare opdracht te vervullen. Ze hoeft niet bij andere departementen te gaan vragen om extra centen om net te doen wat ze hoort te doen.

Minister, is de VRT voor voornoemd programma actief middelen gaan vragen bij de minister van Onderwijs? Bent u van oordeel dat cultuur met een programma als ‘Mijn kunst is top!’ ten aanzien van kinderen een kernopdracht van de VRT is? Als ik het decreet en de beheersovereenkomst lees, zou ik denken van wel. Maar ik heb niet alle wijsheid in pacht, daarom vraag ik het eens aan u.

Bent u van oordeel dat de dotatie moet volstaan voor de uitvoering van de kernopdrachten? De dotatie is niet onaanzienlijk. Die zou moeten volstaan.

Hoe staat u tegenover het feit dat de VRT extra middelen bij andere departementen vraagt voor de uitoefening van de kernopdrachten? Wat is uw standpunt ter zake? Bent u niet van mening dat dergelijke fondsenwerving niet gepast is?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Dat verbaast me helemaal niet, mijnheer Wienen. Ik heb enkele weken geleden een schriftelijke vraag gesteld en vond in het antwoord nog veel meer extra fondsen. Niet alleen ‘Mijn kunst is top!’ kreeg 200.000 euro. Een documentaire over biodiversiteit kreeg nog eens 58.000 euro van minister Schauvliege en een documentaire over Groenland nog eens 75.000. ‘Mijn wereld anno 3009’ kreeg van minister Lieten 94.000 euro vanuit het domein Wetenschapsbeleid. Ze gaf bovendien 13.000 euro aan het Radio 2-programma Ruimte Vlaanderen. Minister Bourgeois had 90.750 euro over voor ‘Tournée Générale’ en twee keer 242.000 euro voor ‘Vlaanderen Vakantieland’. Minister-president Peeters gaf 400.000 euro aan het programma ‘Later als ik groot ben’ over ondernemen en 500.000 euro voor ‘Ondernemer gezocht’.

Deze Vlaamse Regering geeft meer dan 1 miljoen euro aan programma’s van de openbare omroep die al een meer dan behoorlijke dotatie krijgt. Ik krijg regelmatig het verwijt dat ik anti-VRT ben, wat helemaal niet het geval is, dat probeer ik altijd weer uit te leggen. We krijgen zelfs het verwijt dat we te veel vragen stellen over de openbare omroep en in verhouding te weinig over de commerciële omroep – begrippe wie begrijpen kan. Blijkbaar moeten we de VRT zoveel mogelijk sparen. Ik begrijp dat deze extra subsidies handige potjes zijn voor de ministers, want de VRT maakt en kraakt de politici op dit moment. Ik heb daar allemaal mijn bedenkingen bij. Het zal waarschijnlijk wel van alle tijden zijn, maar het gebeurt toch maar. Wie te veel commentaar levert, krijgt het deksel op de neus. Dat geldt ook voor dat derde net, we mogen daar ook niet te veel vragen over stellen. Zowat iedereen in dit land mag er zijn mening over geven: de vakbonden, de werkgeversorganisaties, iedereen, behalve een Vlaams parlementlid. Wij moeten onze mond houden en niet te veel leuteren.

Minister, ik heb begrepen dat de begrotingscontrole ondertussen afgelopen is, dat was voor Vlaanderen een makkie. Vooral aan het gratis rijden op De Lijn en het derde net bij de VRT mocht niet worden geraakt. Beeld u eens in hoe dit overkomt bij de gewone man in de straat. Hij moet inleveren, ziet de prijzen stijgen, voelt de crisis langs alle kanten en onze openbare omroep, gepatroneerd door een socialistische minister, krijgt er nog een derde net bij. Minister, ik weet dat het over kleine bedragen gaat. De grote besparingen kunt u niet uit dat derde net halen, maar als voorbeeldfunctie kan het wel tellen. De ministers spelen Sinterklaas. Ze geven extra geld voor programmaatjes bovenop de normale dotatie.

En dan zijn ze verwonderd dat de commerciële omroepen aan de noodrem moeten trekken. Die zitten uiteraard ook in een noodsituatie. Ze worden geconfronteerd met een krimpende markt. De enige die kan blijven groeien is de openbare omroep die al een dominante positie heeft in ons medialandschap, zeker wat radio betreft. In de lijst die ik opsomde, zitten immers

ook radioprogramma's. Dit bestaat in heel Europa niet! Ik heb niets tegen een openbare omroep, ik ben zelfs grote voorstander van een openbare omroep. De manier van omgaan met dit dossier heeft op symbolische wijze een schandalige betekenis.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik sluit me aan bij de vraagsteller. We hebben de afgelopen maanden al gelijkaardige debatten gevoerd naar aanleiding van gelijkaardige vragen. In tijden van krapte is dit allemaal zeer raar.

De versnippering van budgetten is een oud zeer. We pleiten al geruime tijd voor transparantie en duidelijkheid. De openbare omroep krijgt een vaste dotatie, maar dan gebeurt het nog dat ministers bijna 'à la tête du client' projecten financieren. De afgelopen weken en maanden hebben we een heftig debat gevoerd over de regionale omroepen. We zijn samen, kamerbreed, op zoek gegaan naar extra middelen, zodat die omroepen levensvatbaar zouden zijn. In dat licht vind ik dit soort praktijken toch wel zeer merkwaardig.

Minister, momenteel wordt opnieuw onderhandeld over de samenwerkingsovereenkomst met Toerisme Vlaanderen. Wat is de stand van zaken? 'Vlaanderen Vakantieland' is daarnet genoemd. Wordt die manier van werken voortgezet, of niet? Ik heb mijn bedenkingen bij deze manier van werken. Voor alles wat te maken heeft met publiciteit in verband met Vlaamse instellingen en Vlaamse bevoegdheden, zou de VRT geen extra middelen moeten vragen aan de diverse departementen. Ter zake zouden we naar meer transparantie en duidelijkere regels moeten kunnen gaan.

De heer Philippe De Coene: Ik wil daar enkele dingen over zeggen. We kunnen ons de vraag stellen: kan het? Men kan dat jammer vinden of niet, maar als ik de beheersovereenkomst – die een contract is – lees, dan kan het. Een andere vraag is de vraag of dit wenselijk is. Er is sprake van een zender en een ontvanger. Ik hoor nu namen van programma's vallen, programma's met betrekking tot cultuur, onderwijs, jeugd en toerisme. Zouden we dan niet eens het initiatief nemen om aan de ministers van de Vlaamse Regering die daar bevoegd voor zijn, te vragen waarom ze het nodig hebben gevonden dat te doen? Dan gaat het om om het even welke minister van deze Vlaamse Regering. We zouden hun tekst en uitleg kunnen vragen, want naar mijn bescheiden mening en vanuit mijn bescheiden kennis van de zaak lijkt het me dat die minister bevoegd is voor het toezicht op de uitvoering van de beheersovereenkomst. Men kan de opportuniteitsvraag stellen, maar dan moet men die vraag net zo goed stellen aan die diverse ministers. Dan gaat het trouwens niet alleen over deze regering. Ik meen me te herinneren dat blauwe excellenties in een vorige legislatuur 'Kinderen van Dewindt' volop sponsorden. Ik heb toen weinig vragen gelezen van die fractie daarover. Dat wil ik maar even zeggen.

De heer Bart Tommelein: Ik was hier toen nog niet, mijnheer De Coene.

De heer Philippe De Coene: Moet ik u nu zeggen dat u me mag niet onderbreken?

De heer Bart Tommelein: Ik was hier niet.

De heer Philippe De Coene: Ik bedoel maar: dit is van alle tijden en alle ministers. De wettelijkheid of de contractuele vrijheid om het al dan niet te doen is één zaak, de opportuniteit of de wenselijkheid is een andere zaak. Een aantal leden in deze commissie en dit halfrond hebben gepleit voor één inkomstenkanaal voor de publieke omroep. Het is uiteindelijk iets anders geworden. Dat kunnen we betreuren, maar de vraag of dit al dan niet kan, wordt al beantwoord als we de beheersovereenkomst lezen.

Collega's, ik durf u tevens uit te nodigen om aan alle ministers die menen een duwtje te moeten geven aan een bepaald programma, te vragen waarom ze dat specifiek doen. Ik vermoed dan dat het gaat over een programma dat veel beter wordt uitgewerkt dan een standaardprogramma.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, geachte leden, dit kan inderdaad. In de laatste paragraaf van artikel 14 van hoofdstuk IV van de beheersovereenkomst, getiteld ‘Financiële betrekkingen tussen ondertekenende partijen’, staat: “De VRT mag, indien zij dat nodig acht, de financiering van de openbare omroepopdracht aanvullen met specifieke financiering die haar door overheidsinstellingen wordt toegekend.”

Wel zijn er in het programmacharter van de VRT bepalingen opgenomen die ervoor zorgen dat die programma’s, zoals alle andere programma’s, in alle gevallen onafhankelijk en autonoom worden ingevuld. Ik citeer het charter: “We bepalen ons aanbod onafhankelijk en autonoom. We laten noch consumentenprogramma’s, noch onderdelen van consumentenprogramma’s financieren door derden. (...) We behouden en garanderen in alle gevallen onze redactionele onafhankelijkheid. We laten de inhoud van programmaonderdelen, programma’s of programmareeksen niet determineren of bepalen door externe financiers. Bij financiering door institutionele financiers (overheden), kunnen afspraken worden gemaakt over het thema van een programma of programmareeks, steeds zonder afbreuk te doen aan onze redactionele onafhankelijkheid. De financiering moet in verhouding staan tot de aandacht voor het thema. (...) Externe financiering is nooit de uniek bepalende factor, noch de uiteindelijke verantwoording voor de productie of uitzending (...) Externe financiering is transparant voor het publiek. We maken externe financiering duidelijk voor het publiek, ofwel tijdens de uitzending ofwel in de aankondiging of de aftiteling. Externe financiering gebeurt met medeweten, onder verantwoordelijkheid en met goedkeuring van het management van zowel Media als Productie.”

Is de VRT voor voornoemd programma dan actief middelen gaan vragen bij de minister van Onderwijs? Het project ‘Mijn kunst is top!’ blijkt meer dan drie jaar geleden te zijn ontstaan uit gezamenlijk overleg tussen diverse partijen, waaronder partijen uit de cultuursector zelf, zoals CultuurNet en het Forum voor Amateurkunsten, het productiehuis en de VRT. Het enthousiasme van de cultuursector en het succes van een soortgelijk sportproject, ‘Mijn sport is top!’, zijn de stimulans geweest voor de ontwikkeling van dit project. De minister van Onderwijs en Jeugd stelde in zijn beleidsnota Jeugd het volgende: “Ik wil kinderen en jongeren culturele ruimte geven door meer kinderen en jongeren te laten deelnemen aan het bestaande cultuureducatieve aanbod door o.m. door het creatieve gebruik van digitale media en gaming te stimuleren, door de relatie tussen cultuureducatie op school en buiten (...) school te versterken.” Hij schreef, samen met zijn collega van Cultuur, in dat kader een conceptnota Cultuureducatie.

Het hele project ‘Mijn Kunst is top!’ moet mee in die beleidscontext worden gezien. ‘Mijn Kunst is top!’ is niet enkel de tv-reeks, maar ook een website en een doemap. Het is de bedoeling van deze website dat kinderen en hun ouders vanuit de website van Ketnet rechtstreeks kunnen doorklikken naar het cultuureducatieve aanbod. Met de doemap kunnen jeugdbewegingen, jeugdverenigingen en scholen actief aan de slag gaan met kunst. Het programma ‘Mijn kunst is top!’ versterkt de beleidsdoelstellingen van enerzijds de VRT en anderzijds de minister van Jeugd en Onderwijs, die het cultuureducatief aanbod binnen en buiten de school breed bekend wil maken zodat alle kinderen de kans krijgen om deel te nemen aan cultuur.

Cultuur is een kernopdracht van de VRT, ook ten aanzien van kinderen. Cultuur en kunst komen, afgestemd op het doelpubliek van kinderen in verschillende programma’s van Ketnet aan bod. Meestal maken ze onderdeel uit van andere programma’s. Zo besteedt Karrewiet regelmatig aandacht aan cultuur op maat van kinderen naar aanleiding van de actualiteit. Ook in de Wrap en Ketnet King Size komen regelmatig cultuuritems aan bod zoals over het Jeugdfilmfestival.

‘Mijn kunst is top!’ wordt een Ketnet-programma volledig gewijd aan cultuur en kunst. Het programma spreekt een breed publiek aan en wil kinderen goesting doen krijgen in cultuur op

kindermaat. In ‘Mijn kunst is top!’ komen verschillende kunstdisciplines aan bod. Het programma wil kinderen dan ook aanzetten tot participatie.

De VRT kan een beroep doen op financiering door overheidsinstellingen. Extra financiering kan ervoor zorgen dat de ‘production value’ van een productie binnen haar openbare opdracht aanzienlijk kan worden verhoogd. Door de extra middelen krijgt een productie immers extra mogelijkheden die ze anders niet had. Dat komt ten goede van een bepaald beleidsdomein van de betrokken overheid, de VRT en van het betrokken doelpubliek.

Als de VRT kan aantonen dat ze met een programma haar opdracht kan realiseren en als dat programma ook kan bijdragen aan de realisatie van een specifieke doelstelling van de Vlaamse overheid, dan is financiering door een overheidsinstelling verantwoord. De keuze en de opportuniteitsafweging wordt natuurlijk niet door mij gemaakt, maar door de programmamakers, de VRT en de betrokken ministers.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, zo belanden we weer in een discussie die ook in de vorige legislatuur vaak werd gevoerd. De jure kan het en is het mogelijk. Zo waren er in het verleden nog zaken die niet in de beheersovereenkomst stonden of die niet specifiek verboden werden door de lopende beheersovereenkomst. Wil dat dan zeggen dat al wat niet specifiek verboden is in een beheersovereenkomst dan maar moet kunnen? Ik heb het daar moeilijk mee. In tijden van budgettaire krapte – en het is inderdaad niet enkel uw verantwoordelijkheid maar ook de verantwoordelijkheid van de ministers die bereid zijn om extra geld op tafel te leggen – is het onkies van de VRT om op zo’n manier te gaan werken. Ik ben geen regelneef en ik wil geen beheersovereenkomst schrijven waarin je elk financieel deurtje moet sluiten om er zeker van te zijn dat de VRT ergens langs een van de vele kassa’s gaat passeren.

Minister, ik ga er nog altijd van uit dat cultuur een kernopdracht is. Dat staat zo in het decreet en in de beheersovereenkomst. Wat mij betreft, past zo’n programma in het uitvoeren van de openbare opdracht van de VRT. Het gaat niet eens over bijkomende opdrachten die aan de VRT worden gegeven zoals destijds met medialab. Het gaat over niets meer of niets minder dan een openbare opdracht. Naast de 298 miljoen euro, gaat men nog eens 1 miljoen euro schnabbelen bij andere departementen. Ik blijf dat onkies vinden.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, u past uiteraard op de winkel en u kunt zeggen dat het niet uw verantwoordelijkheid is wat de andere ministers doen.

In mei vorig jaar hebben we een resolutie goedgekeurd naar aanleiding van de beheersovereenkomst. In punt 12 staat dat we streven naar minder versnippering. Dat mag geen dode letter blijven. We moeten daar werk van maken en dan moet de dotatie worden aangepast of wat dan ook, maar langs de kassa passeren wanneer het uitkomt, is absoluut uit den boze. In punt 12 staat: “Voor de uitvoering van de beheersovereenkomst wordt in een voldoende, adequate dotatie voorzien die zekerheid biedt om een kwalitatief aanbod te verzorgen en daarbij te streven naar minder versnippering in de financiering van de Vlaamse overheid.” Ik wil u oproepen om gevolg te geven aan dit artikel en om er met uw collega’s in de Vlaamse Regering over te praten. We zullen onderzoeken wat de andere ministers zelf kunnen doen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, minister, het kan uiteraard want het staat ook zo in de beheersovereenkomst omschreven. Wij hebben daar zelf voor gezorgd. U verwijst graag naar de resolutie, maar in dezelfde resolutie staat ook dat de minister moet bewijzen dat het derde net haalbaar, wenselijk en betaalbaar was. Tot op vandaag heb ik daar geen bewijs van. Vooral ‘wenselijk’ stelt in deze tijden toch wel vraagtekens bij velen.

Het kan, maar is het kies? Neen. De voorzitter kan in zijn objectieve houding wel proberen te zeggen dat in het verleden blauwe excellenties dat ook hebben gedaan. Ik voel me daar absoluut niet door aangesproken. Als blauwe excellenties dat in het verleden hebben gedaan, dan keur ik dat ook af.

De VRT heeft haar kernopdrachten waarvoor ze een grote dotatie krijgt van de belastingbetaler. Ik vind niet dat voor programma's die behoren tot de kerntaken, ministers nog eens extra geld moeten geven. Het mag, maar het is niet kies. Ministers zijn ook maar mensen. Ik heb de indruk dat ze hopen dat ze door extra geld te geven aan de openbare omroep, die in dit landsdeel heer en meester is, door die openbare omroep ook goed behandeld zullen worden. Ik heb zelfs een vermoeden dat het zo is.

Als het gaat om zaken die buiten de kerntaken van de VRT vallen – maar ik denk dat in tijden van crisis de VRT zich moet concentreren op haar kerntaken –, dan kan ik erin komen. In een periode waarin ondernemerschap moet worden gestimuleerd en waarin ondernemers, zoals de voorzitter van UNIZO zegt, door sommigen als paria's worden behandeld en worden afgeschilderd als mensen die alleen maar profiteren van het systeem maar nooit als mensen die risico's nemen en hun nek uitsteken, dan is het aanvaardbaar dat de minister-president via de openbare omroep het ondernemerschap in Vlaanderen probeert te stimuleren en jonge mensen probeert aan te zetten om zelfstandige of ondernemer te worden. Daar kan ik nog inkomen. Maar het kan niet dat de minister van Onderwijs in het kader van de kernopdracht Cultuur, een van de basisopdrachten van de VRT, nog eens 200.000 euro vrijmaakt, evenals uzelf en minister Schauvliege. Ik vind het zelfs een vorm van oneerlijke concurrentie.

De regionale omroepen staat het water 'boven' de lippen. Ik vind dat dan niet gepermitteerd. Ik was twee jaar geleden niet van plan om zo'n houding aan te nemen in deze commissie, maar u blijft dapper doorgaan met de openbare omroep, door de belastingbetaler betaald, op een ongelooflijke manier te bevoordelen.

Het kan, maar ik vind het absoluut niet netjes, zelfs al is het in het verleden door andere excellenties met een andere politieke kleur ook gebeurd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over mediarijclijnen voor berichtgeving over pedofilie en kindermisbruik - 1211 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, de laatste tijd kwamen enkele gruwelijke dossiers van pedofilie en kindermishandeling in de media. Het viel me op hoe expliciet en gedetailleerd sommige media daarover berichtten. Ik hoorde er ook andere reacties op, daarom heb ik er een vraag over ingediend. Vanuit mijn bekommernis met betrekking tot kinderrechten stel ik me hierbij vragen. Toen ik sommige dingen las, hoorde en zag, kreeg ik het echt koud.

Vanzelfsprekend moeten kinderen weerbaar worden gemaakt en zich bewust zijn van bepaalde gevaren, maar dat is iets totaal anders dan hen te confronteren met de meest gruwelijke zaken, die hen, denk ik, angstig en onzeker kunnen maken. Ik stel me de vraag in hoeverre hier de 'P' van 'Protection' uit het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) wordt nagestreefd. Ik stel me ook de vraag, minister, of dit geen gevaar inhoudt voor kopiegedrag door potentiële daders die zich mogelijk – tussen heel grote

aanhalingstekens – ‘geïnspireerd’ weten door daden van anderen, de ene al gruwelijker dan de andere.

De pers heeft uiteraard het recht en de plicht om het publiek te informeren over zaken van maatschappelijk belang. De journalist draagt de verantwoordelijkheid over de manier waarop hij dat doet. De Raad voor de Journalistiek heeft een aantal normen gebundeld in de Code van de Raad voor de Journalistiek. Daarin wordt de journalist aangemaand rekening te houden met de rechten van eenieder die in de berichtgeving voorkomt en dient hij in het bijzonder omzichtig om te gaan met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, zoals minderjarigen of slachtoffers van criminaliteit.

Voor de berichtgeving over zelfdoding – wat onlangs naar aanleiding van enkele berichten over zelfdoding ook aan bod kwam in deze commissie – heeft de Werkgroep Verder meer specifieke mediarichtlijnen uitgeschreven. Een te gedetailleerde beschrijving of positieve voorstelling van de feiten kan daar ook kopiegedrag in de hand werken.

Minister, ik besef heel goed dat er moet worden bericht. Ik begrijp ook dat het problematisch kan worden om voor elke doelgroep afzonderlijke richtlijnen uit te schrijven in een bijzondere code. Maar met betrekking tot pedofilie en kindermisbruik hebben we het toch over een bijzonder kwetsbare groep. In uw eerste antwoord hoorde ik u ook spreken over integriteit, zelfregulering en bescherming van mensen tegen zichzelf, minister. A fortiori geldt dat in deze, heel andere situatie. Het gaat over berichtgeving van realiteit, met betrekking tot heel ernstige zaken en met een heel kwetsbare doelgroep. Sommige programma's komen heel laat op televisie, dat is waar. Maar toen ik bepaalde kranten las, kreeg ik het zoals gezegd koud. We proberen toch allemaal onze kinderen te stimuleren om kranten te lezen.

Minister, erkent u het probleem? Welke initiatieven zult u nemen om hiervoor een oplossing te zoeken? Aangaande kindermisbruik en pedofilie bestaan er momenteel geen verder gespecificeerde richtlijnen en is dus enkel de algemene code van toepassing. Vindt u het aangewezen om ook voor berichtgeving over pedofilie en kindermisbruik meer gedetailleerde richtlijnen op te laten stellen door de mediasector samen met de hulpverleningssector, analoog aan de bestaande richtlijnen met betrekking tot berichtgeving over zelfdoding? Hoe zult u dit concreet aanpakken?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Schryvers, ik heb hierover contact opgenomen met de Raad voor de Journalistiek en probeer u enkele elementen van antwoord te geven. De Raad voor de Journalistiek heeft ervoor geopteerd om één zo kort en helder mogelijke code uit te schrijven, waarin alle basisprincipes van goede journalistiek verwoord worden. De kans dat een dergelijke code na korte tijd bekend wordt bij pers en publiek is veel groter dan wanneer telkens specifieke richtlijnen zouden worden uitgevaardigd voor elk soort probleem dat zich kan voordoen. Ze hebben er dus voor gekozen om één code te maken.

In de code, die 27 artikelen telt, wordt in twee artikelen uitdrukkelijk verwezen naar de speciale bezorgdheid bij berichtgeving over minderjarigen, die u ook aanhaalt en die zeker belangrijk is. In artikel 15 van de code staat onder het hoofdstuk over fair play: “De journalist maakt geen misbruik van zijn hoedanigheid, in het bijzonder ten aanzien van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie zoals minderjarigen.” In artikel 23 staat onder het hoofdstuk in verband met respect voor het privéleven en de menselijke waardigheid: “De journalist gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie zoals minderjarigen.”

Daarnaast bevat artikel 24 een algemene regel als waarschuwing: “De journalist vermijdt overdrijving bij het vrijgeven van beelden en/of details, ook wanneer de feiten de publieke opinie sterk beroeren.” Soms wordt immers aangehaald dat het wordt gegeven omdat de mensen het vragen. In de code staat uitdrukkelijk dat men ook dan grenzen moet stellen.

Artikel 23 van de code gaat bovendien vergezeld van een uitgebreide bijlage, die meer informatie biedt onder de titel ‘Richtlijn over identificatie in een gerechtelijke context’. Daarin handelt een heel hoofdstuk over de berichtgeving over minderjarigen en wordt tot uiterste terughoudendheid opgeroepen.

Het regelgevend kader in de beroepsethiek in verband met berichtgeving over zaken van pedofilie en kindermisbruik is er dus wel, maar op basis van zelfregulering, zoals we altijd werken met de pers. Die zelfregulering is niet vrijblijvend, want betrokkenen, ook ouders of belangenbehartigers, kunnen op basis van die code zaken signaleren aan de Raad voor de Journalistiek of een klacht indienen indien zij dit wensen. Er is een traject mogelijk.

Dat neemt niet weg dat er bijkomend dingen kunnen gebeuren. Ik deel uw bezorgdheid over de berichtgeving over pedofilie zeker. Sommige dingen doen mij ook de wenkbrauwen fronsen.

Voor zelfdoding heeft de Raad voor de Journalistiek tweemaal, samen met andere mensen uit de sector, aanbevelingen uitgevaardigd en daarover ook een folder verspreid. Men wou op de gemaakte afspraken bijkomend de aandacht vestigen. Ik verwijs naar het relatief hoge aantal zelfdodingen in Vlaanderen, want jammer genoeg zijn we bij de koplopers. Onderzoek heeft erkend dat de journalistiek daarin een bepaalde verantwoordelijkheid heeft en moet opnemen. Het initiatief sloot aan bij een algemene campagne van minister Vandeuren, samen met enkele belangenorganisaties, voor mensen die geconfronteerd zijn met zelfdoding, tot het voorkomen van zelfdoding. Dat is een goed voorbeeld. Het is zeker ook mogelijk om in het kader van pedofilie te kijken hoe er extra aandacht kan komen voor de toepassing van de principes.

Ik zou eerder die piste bewandelen, omdat het ook bij zelfdoding is gebeurd. Tot nu toe hebben we altijd gezegd dat we de Raad voor de Journalistiek zelf een code laten ontwerpen. Zij doen dat in algemene termen, die toepasselijk zijn in concrete gevallen. Zij hebben er ook eigen organen voor. Maar niets verhindert dat er extra aandacht kan komen voor specifieke maatschappelijke thema's, naargelang ze ook meer in de media aan bod komen. De aanpak voor zelfdoding kan misschien tot inspiratie dienen.

Ik wil u aanvullend meegeven dat de tweede kamer van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) nog nooit een beslissing heeft genomen op basis van artikel 42 van het Mediadecreet, dat ook relevant zou kunnen zijn in de context van dit debat. Dat artikel bepaalt: “Lineaire televisieomroeporganisaties mogen geen programma's uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma's waarin pornografische scènes of beelden vanodeloos geweld voorkomen. Deze bepaling geldt ook voor andere programma's die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.” Die bepaling in artikel 42 van het Mediadecreet biedt ons dus ook wel een hefboom voor ingrijpen door de VRM zelf.

Wel zijn in de loop der jaren bij de Raad voor de Journalistiek meerdere klachten binnengekomen over de identificatie van jongere daders of slachtoffers, ook van andere vormen van criminaliteit en ongevallen. De Raad voor de Journalistiek heeft hiervoor ook enkele malen de betrokken media op de vingers getikt. In andere dossiers is een minnelijke schikking bereikt door betere afspraken te maken met de redacties en door excuses aan te bieden aan de betrokkenen.

Ik deel uw bezorgdheid zeker. Ik heb geprobeerd aan te geven wat tot op vandaag de weg is die wordt bewandeld door de Raad. Ik sta zeker open voor suggesties op welke manier we daar bijkomende aandacht aan kunnen besteden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben tevreden dat u mijn bekommernis deelt. Het probleem gaat niet enkel over identificatie. Dat is een deelgebied, dat vanzelfsprekend van belang is. Het probleem gaat over algemene berichtgeving, detaillering en dergelijke meer. De kinderrechtenorganisaties zouden een initiatief kunnen nemen, zodat er concrete aanbevelingen kunnen komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aanpassing van de evenementenlijst
- 1253 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Afgelopen weekend ging met de Omloop Het Nieuwsblad het nieuwe wielerseizoen van start. Naar jaarlijkse gewoonte begint dan ook opnieuw het debat over de uitzendrechten van wielervedstrijden. Die uitzendrechten vormen immers belangrijke inkomsten voor de organisatoren van de wielervedstrijden. Maar als de rechten te hoog oplopen, dan kunnen en willen de televisiezenders die niet langer betalen. De kans wordt dan reëel dat men dergelijke dure programma's enkel nog zal aanbieden via betaaltelevisie en dat ze dus niet langer in open net worden uitgezonden.

Vorig jaar in maart vroeg onze gewezen collega Carl Decaluwe, nu gouverneur van West-Vlaanderen, u in een vraag om uitleg naar de stand van zaken van de uitvoering van volgende passage uit het regeerakkoord: "De evenementenlijst van programma's die verplicht in open net moeten worden uitgezonden, wordt herbekeken en indien mogelijk uitgebreid. We onderzoeken de mogelijkheid om sportrechten verplicht aan te bieden per landsdeel."

Het decreet op de vrije nieuwsgaring bepaalt dat programma's die opgenomen zijn in die evenementenlijst verplicht op open net moeten worden opgenomen. Jammer genoeg staan er op dit moment slechts enkele wielervedstrijden op die evenementenlijst.

U antwoordde aan de heer Decaluwe het volgende: "Of de evenementenlijst ook daadwerkelijk zal worden aangepast, moet ik nog even in het midden laten. We moeten er rekening mee houden dat de procedure om de lijst door de Europese Commissie goedgekeurd te krijgen, veeleer omslachtig is. Dat kan jaren duren. Ik heb mijn administratie in elk geval gevraagd om een beknopte kosten-batenanalyse te maken en de timing van de procedure in perspectief te plaatsen."

U herhaalde dat antwoord ook in april 2011 naar aanleiding van een gelijkaardige vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele over de uitzending van de E3-Prijs in Harelbeke.

Minister, in uw beleidsbrief Media voor 2012 spreekt u niet meer over de aangekondigde kosten-batenanalyse: "Wat de evenementenlijst zelf betreft, moeten we voor ogen houden dat de Vlaamse lijst deel uitmaakt van een Belgische evenementenlijst die maar kan worden gewijzigd na overleg met de andere Gemeenschappen en die daarna nog eens door de Europese Commissie moet worden goedgekeurd. Een zware procedure. Uit de bevraging die de administratie heeft georganiseerd, is gebleken dat de meningen hierover sterk verdeeld zijn. Ook de uitspraak van het Hof van Justitie in het beroep van de FIFA tegen het arrest van het Gerecht van 16 februari 2011 zal in overweging moeten worden genomen."

Minister, werd de kosten-batenanalyse gemaakt, en zo ja, wat zijn de bevindingen en beleidsaanbevelingen die daaruit naar voren komen?

Bent u bereid om de evenementenlijst uit te breiden met belangrijke sportieve en culturele evenementen? Zo ja, werden er hiertoe al concrete stappen ondernomen?

Werd in uitvoering van het regeerakkoord reeds de mogelijkheid onderzocht om de sportrechten verplicht per landsdeel aan te bieden? Zo ja, wat zijn de bevindingen en beleidsaanbevelingen die daaruit naar voren kwamen?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, aan de vraag te horen blijkt dat onze goede collega Yüksel Carl erg mist. Ook ik mis Carl erg. Het is nu echter eenmaal zo.

Minister, de heer Yüksel haalt een belangrijk thema aan. We hebben in het verleden nog wel eens gesproken over de aanpassing van de evenementenlijst. We – waaronder verschillende collega's van andere partijen, de ene met een meer sportieve, de andere met een meer culturele insteek – zijn toen tot de conclusie gekomen dat de evenementenlijst zoals hij op dit moment is, eigenlijk niet meer voldoet. We weten ook dat het geen sinecure is om die lijst aan te passen, gelet op de Europese regelgeving en dergelijke. Dat mag ons er echter niet van weerhouden om het te doen. We mogen niet ter plaatse blijven trappelen. Dat het zo moeilijk is om die lijst aan te passen, zou net een stimulans moeten zijn om er tijdig aan te beginnen.

Daarom wens ik de oproep van de heer Yüksel te ondersteunen. We moeten bekijken in hoeverre we de lijst kunnen aanpassen en op welke manier we dat het best doen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb de administratie inderdaad gevraagd een SWOT-analyse (strengths, weaknesses, opportunities, threats) te maken. Ze heeft een aantal zaken opgelijst. Het feit dat de opnamen van evenementen kosteloos of minstens goedkoper ter beschikking kunnen worden gesteld van een ruimer publiek dan wanneer zij achter een decoder verdwijnen enerzijds, en de rechtszekerheid die een exhaustieve lijst met zich meebrengt anderzijds, worden beschouwd als belangrijke voordelen van een evenementenlijst.

De administratie heeft ook een aantal zwakke punten opgelijst. Het eerste zwakke punt is dat de herziening van de evenementenlijst een complex proces is dat zeer lang duurt. Jammer genoeg is dat de realiteit. Zo heeft het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 houdende vaststelling van de evenementenlijst een voorgeschiedenis die teruggaat tot mei 1999 en heeft het nog eens tot 25 juni 2007 geduurd vooraleer de Europese Commissie de Belgische evenementenlijst in overeenstemming verklaarde met het recht van de Europese Unie (EU). Bovendien erkent de EU slechts één evenementenlijst per lidstaat zodat we voor elke wijziging, ook al heeft ze slechts betrekking op de Vlaamse Gemeenschap, overleg met de andere gemeenschappen nodig hebben.

Ook moet rekening worden gehouden met het feit dat de Europese Commissie steeds het laatste woord heeft over de evenementenlijst. Zo werden, op aandringen van de Europese Commissie, de volgende wedstrijden en competities van het ontwerp van de evenementenlijst geschrapt: wereldkampioenschappen judo, wereldkampioenschappen en Europese kampioenschappen atletiek, de finale Beker van België voor volleybal, de finale Beker van België voor basketbal, het Kampioenschap van Zürich, de Clasica San Sebastian en de HEW Cycclassics Cup voor wielrennen en de Grote Prijzen van België voor motorcross. Al die evenementen werden destijds geschrapt door de Europese Commissie. Wij moeten ons er dus op voorzien dat de Commissie nu zeker niet ruimer zal zijn in haar evaluatie, maar veeleer meer beperkend.

Een tweede zwaktepunt is dat uit een bevraging die de administratie heeft gedaan in het najaar van 2010, blijkt dat er bij de belangrijkste actoren in dit dossier geen eensgezindheid bestaat over een herziening van de evenementenlijst. Zo vinden bijvoorbeeld de VRT en de VRM dat de huidige lijst volstaat. Telenet vindt de lijst dan weer te uitgebreid en wil evenementen uit de lijst schrappen. Andere spelers willen de lijst uitbreiden, zoals vtm, SBS

en Test-Aankoop, maar tussen die partners is er dan weer geen eensgezindheid over welke evenementen er dan moeten worden toegevoegd.

De herziening van de evenementenlijst biedt uiteraard een aantal kansen, zoals de mogelijkheid om een aantal evenementen aan de lijst toe te voegen. Aan een herziening zijn echter ook risico's verbonden. Als we het debat weer openen, creëren we de mogelijkheid dat sommigen de evenementenlijst opnieuw gaan aanvechten. De rechthouders krijgen dan de mogelijkheden om een aantal zaken van die lijst te proberen halen.

Momenteel loopt voor het Hof van Justitie te Luxemburg nog steeds de beroepsprocedure die de FIFA heeft ingesteld tegen het arrest van het gerecht van eerste aanleg dat onze evenementenlijst in overeenstemming verklaarde met het recht van de Europese Unie. Het arrest van het Hof van Justitie in die zaak wordt ten vroegste begin 2013 verwacht.

Ik wil samen met jullie de afweging maken. Ik sta daar niet extreem positief of extreem negatief tegenover. Als we dat in gang zetten, moeten we wel afwegen of we de verhoopte resultaten zullen halen en of we misschien niet een a-contrario-effect zullen krijgen.

De uitspraak in de lopende procedure van de FIFA zal in elk geval belangrijk zijn. Als we weten dat het proces dat we opstarten, tien jaar duurt en we weten dat er in 2013 een uitspraak valt die bepalend zal zijn, ook voor de beoordeling of het opportuun is om de evenementenlijst weer uit te breiden, ben ik eerder geneigd om te wachten op die uitspraak over de FIFA. Maar ik luister naar jullie inbreng.

Ik wil nog aangeven dat er op het niveau van de Vlaamse Regering een voorontwerp houdende wijziging van het Mediadecreet voorligt dat een wijziging van artikel 153 van het Mediadecreet bevat. Dat gaat over de evenementenregeling. De wijziging van artikel 153 is net bedoeld om het begrip 'basispakket van een dienstenverdelers' te verduidelijken. Zo geven we al gevolg aan de verschillende vragen en opmerkingen die jullie daarover in de commissie hebben gesteld om daar wat meer duidelijkheid over te creëren.

In het regeerakkoord en in mijn beleidsnota is inderdaad opgenomen dat de mogelijkheid wordt onderzocht om sportrechten verplicht aan te bieden per landsdeel. In 2009 was er namelijk heel wat commotie ontstaan naar aanleiding van het feit dat de uitzendrechten voor de testmatches tussen Anderlecht en Standard, die moesten bepalen wie landskampioen zou worden, werden verworven door een Waalse betaalzender, waardoor het voor de Vlaamse voetballiefhebber heel moeilijk werd om die wedstrijden te kunnen zien. Sindsdien heeft dat probleem zich echter niet meer voorgedaan.

De uitwerking van een regeling voor het verplicht aanbieden van sportrechten per landsdeel zal echter niet evident zijn. Enerzijds komen hier verschillende rechten bij kijken die tot verschillende bevoegdheidsniveaus behoren: het eigendomsrecht en de intellectuele rechten zijn een federale materie, terwijl de bevoegdheid voor omroep tot de gemeenschappen behoort. Het uitwerken van zo'n systeem zal anderzijds ook overleg vergen tussen de gemeenschappen, die elk een aparte media- en omroepmarkt vormen, waarbij in de Vlaamse Gemeenschap andere spelers – omroepen, dienstenverdelers, netwerkopérateurs enzovoort – actief zijn dan in de andere gemeenschappen.

Het zal dus niet eenvoudig zijn, maar dat neemt niet weg dat ik de administratie vraag om daar verder op door te werken en die voorbereiding verder op te starten. Ik luister ook graag naar uw suggesties en wensen daaromtrent, collega's.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, bedankt voor uw antwoord. We beseffen allemaal dat het een zeer complexe aangelegenheid betreft. De aanpassing van het oorspronkelijke decreet van mei 1990 in 2007 heeft heel wat voeten in de aarde gehad. Maar het is een aanpassing van een aanpassing. Het is dus geen nieuw decreet. De moeilijkheden zijn in dit geval dus beperkter, ook al weten we dat het niet evident zal zijn. U hebt zelf een aantal voorbeelden

gegeven. Judo, atletiek, volleybal, basketbal, wielervedstrijden enzovoort zijn toen allemaal door de Europese Commissie van de lijst gehaald.

Uit de bevraging van de sector in het najaar van 2010 blijkt dat er geen eensgezindheid is. We nemen daar nota van. Alleen vind ik niet dat we daarom op onze lauweren moeten rusten. We kijken allemaal uit naar de uitspraak in de zaak van de FIFA, die heel belangrijk zal zijn, maar in afwachting vind ik dat we aan een voorlopige longlist moeten werken. Als we dat overlaten aan de betrokken actoren, zal er tot 2013 of 2014 waarschijnlijk niets veranderen. Wij kunnen dat vanuit dit parlement doen, in het kader van het algemeen belang. Het gaat over de discussie open net of gesloten systemen. Het is evident dat daar een aantal zaken bij komen kijken, zoals de rechten, maar dat mag voor ons geen excuus zijn om daar voorlopig niets rond te doen. Moeilijk moet ook kunnen.

Ik roep u op om in afwachting van de uitspraak van het Europese Hof van Justitie met het parlement aan een lijst te werken, vertrekkende van het maatschappelijk algemeen belang van televisiekijkend Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, u hebt vooral de negatieve punten uit de SWOT-analyse opgelijst. Wij hebben wel zicht op hoe moeilijk het is, en ik heb er begrip voor dat u daar niet onbezonnen op springt en het snel probeert te regelen. Dat getuigt van zin voor realisme. Maar een van de negatieve punten in de analyse is dat er geen eensgezindheid is bij de spelers. Hebt u er een idee van of die er ooit zal komen? Ik denk het niet, want bij het opstellen van zo'n evenementenlijst spelen er heel veel zaken mee, ook economische belangen. Wat doe je bijvoorbeeld met een play-off I in het voetbal? Als je stelt dat dit het algemeen belang dient en in open net moet worden uitgezonden, denk ik dat een bepaalde speler zeer ontevreden zal zijn, die 50 miljoen euro heeft neergeteld voor een bepaald contract. Ik vrees dus dat die eensgezindheid er nooit zal komen.

U wilt wachten op de uitspraak van het Hof in 2013 met betrekking tot de klacht van de FIFA tegen onder meer de evenementenlijst. Ik heb ook daar begrip voor, maar heb er ook een dubbel gevoel bij. Die uitspraak zal erg belangrijk zijn. Veronderstel even dat die negatief is, en in het voordeel van de FIFA. Hoe zullen wij daarmee omgaan? Want dat ondergraaft de evenementenlijst. Zullen wij dan geen initiatief meer nemen, gezien de klacht van de FIFA? Als overheid hebben wij nochtans de taak om een longlist op te stellen van alle evenementen die voor alle Vlamingen belangrijk zijn en waarvan de openstelling het algemeen belang dient. Zelfs al is de uitspraak negatief en wordt het moeilijk, dan nog vind ik dat wij die oefening moeten durven te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Interpellatie van de heer Chris Janssens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het pleidooi van de minister voor een allochtone jeugdbeweging
- 71 (2011-2012)

Interpellatie van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het pleidooi van de minister voor een allochtone jeugdbeweging
- 73 (2011-2012)

Interpellatie van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het pleidooi van de minister voor een allochtone jeugdvereniging
- 74 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, minister, collega's, u zou Pascal Smet niet zijn als u niet af en toe een ballonnetje oplaat dat met gebakken lucht gevuld blijkt te zijn. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik zou kunnen verwijzen naar de debatten in de plenaire vergadering over allerlei aspecten van uw onderwijsbeleid. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik kan u veel voorbeelden geven. Uw meest recente mirakeloplossing gaat over uw jeugdbeleid. U stelt vast dat Vlaamse en migrantenjongeren elkaar niet vinden, en daarom wilt u een aparte allochtone jeugdbeweging oprichten. In mijn ogen is dat een vreemde redenering.

U zei dat nadat de Raad van Europa het Vlaams jeugdbeleid had doorgelicht. Enerzijds geeft de Raad van Europa het jeugdwerk in Vlaanderen een pluim, maar anderzijds ook een blaam. Het Vlaams jeugdwerk is volgens de Raad van Europa uniek: de jeugdverenigingen zijn stabiel, hebben een duurzaam imago en staan sterk in onze samenleving. Anderzijds slaagt het jeugdwerk er volgens de Raad van Europa niet in om Vlaamse en migrantenjongeren samen te brengen. Er wordt daarbij benadrukt dat de traditionele bewegingen wel willen, maar niet weten hoe ze daarvoor te werk moeten gaan. Dat is inderdaad een vaak gehoorde opmerking.

In een reactie erkent u de Europese opmerkingen en pleit u voor een allochtone jeugdbeweging onder de koepel van de al bestaande organisaties. Dit zou volgens u een oplossing kunnen zijn omdat de toegang van migranten en nieuwe Belgen tot het klassieke jeugdwerk niet zo vlot verloopt, en het niet evident is om het tij te keren.

In uw meest recente beleidsbrief – over de beleidsprioriteiten voor 2011-2012 – verwoordde u uw voornemen nochtans anders. In die beleidsbrief pleit u ervoor om – en ik citeer: “maximale kansen te bieden aan kansengroepen om aan het jeugdwerk deel te nemen door drempels voor het bestaande aanbod te slopen en impulsen te geven voor de ontwikkeling van een zo divers mogelijk jeugdwerkaanbod.”

Het vernieuwde decreet over het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid komt hieraan tegemoet, via projectsubsidies. Ook in het vernieuwde decreet over het lokaal en provinciaal jeugdbeleid gaat extra aandacht uit naar dit thema. De expliciete doelstelling bestaat erin om jongeren met een andere etnisch-culturele achtergrond in de bestaande Vlaamse jeugdbewegingen te integreren.

Minister, hebt u over uw pleidooi voor een allochtone jeugdbeweging reeds overleg gepleegd met de jeugdsector? Zo ja, wanneer gebeurde dat, en wat was het resultaat? Verwoordt u met uw pleidooi voor een allochtone jeugdbeweging het standpunt van de Vlaamse Regering? Zo ja, hoe past dit in het kader van het Vlaams inburgeringsbeleid en de door de Vlaamse Regering – in het bijzonder door de minister van Inburgering – vooropgestelde integratie en

‘interculturaliteit’? In het zopas door het Vlaams Parlement goedgekeurd decreet over een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid – een decreet dat uiteraard van u uitging –, is een van de voorwaarden waaraan jeugdverenigingen moeten voldoen om gesubsidieerd te kunnen worden het volgende: het leveren van aanwijsbare inspanningen om de samenstelling van de raad van bestuur en het personeelsbestand etnisch-cultureel divers te maken. Hoe zullen de bestaande autochtone jeugdverenigingen aan deze voorwaarde kunnen voldoen wanneer er in aparte structuren wordt voorzien voor jongeren met een andere etnisch-culturele achtergrond?

In 2011 werd in het kader van het Participatiedecreet de proeftuin ‘Kansengroepen stimuleren tot en begeleiden bij het ontwikkelen van jeugdverenigingen’ opgestart. Hoe evalueert u deze proeftuin en welke conclusies trekt u daaruit? Steunt u uw pleidooi voor een allochtone jeugdbeweging op de evaluatie van het Participatiedecreet en de voormelde proeftuin? Hoe verbindt u de beleidsinitiatieven in uw beleidsbrief voor 2011-2012, die erop zijn gericht om jongeren met een etnisch-cultureel diverse achtergrond te integreren in het bestaande aanbod, met uw pleidooi voor een allochtone jeugdbeweging?

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, de Raad van Europa gaf laatst aan dat het Vlaamse jeugdwerk er niet in slaagt om Vlaamse en migrantenjongeren samen te brengen. Het jeugdwerk in Vlaanderen staat wel stevig op zijn twee benen en dat is uniek. Onze Vlaamse jongerenbewegingen blijken stabiel te zijn, beschikken over een duurzaam imago en staan sterk in onze samenleving.

Bijkomend legt de raad de vinger op een oud zeer: kwetsbare jongeren vinden hun plaats niet in de traditionele jeugdverenigingen. De Raad van Europa geeft hierbij aan dat de traditionele bewegingen ervoor willen zorgen dat Vlaamse jongeren en hun leeftijdsgenoten met een kwetsbare achtergrond elkaar kunnen ontmoeten, maar dat ze echter niet weten hoe.

Natuurlijk is deze conclusie niet nieuw. Ook in maart en december 2010 kwam, naar aanleiding van respectievelijk een onderzoek in het schooljaar 2008-2009 en een rapport van het jeugdbewegingsonderzoek 2010, aan het licht dat onze Vlaamse jeugdbewegingen nog steeds de wind in de zeilen hebben. Er was toen echter ook sprake van een serieuze ‘maar’. Het bleek namelijk dat onze jeugdbewegingen nog steeds te weinig allochtonen en laaggeschoolden bereiken.

U stelde, minister, naar aanleiding van het rapport van het jeugdbewegingsonderzoek 2010 het volgende: “Ook de diversiteit van de jeugdbewegingen is groter dan gedacht. Het is de opdracht van de minister van Jeugd om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren deelnemen aan het jeugdwerk. De jeugdbewegingen deden de laatste jaren veel inspanningen om hun groepen diverser te maken én uit het onderzoek blijkt dat dit stimuleringsbeleid loont. Daarom moeten we de volgende jaren blijven investeren in het ondersteunen van de jeugdbewegingen en in een diversiteitsbeleid op maat.”

U gaf tevens aan dat er moest worden ingezet op het uitbouwen van netwerken en contacten tussen de jeugdbewegingen en verenigingen die werken met kwetsbare en allochtone jongeren, teneinde de integratie van deze jongeren in de jeugdbewegingen te stimuleren. Onze fractie kon deze zienswijze ondersteunen.

Nu deed u echter, naar aanleiding van de bevindingen van de Raad van Europa, de uitspraak dat een allochtone jeugdbeweging een mogelijke oplossing kan zijn voor de problematiek. U argumenteert dat ook de jongerenverenigingen zelf toegeven dat de toegang van migranten en nieuwe Belgen richting het klassieke jeugdwerk niet zo vlot verloopt, en dat het niet evident is voor de traditionele jeugdbewegingen om dit tijt te keren. U vraagt zich dan ook luidop af of er niet nagedacht moet worden over een allochtone jeugdbeweging, onder de koepel van de al bestaande organisaties. De bedoeling is om de jongeren vertrouwd te maken met het jeugdwerk en om af en toe tot een samenwerking te komen.

In die optiek heb ik de volgende vragen, minister. U gaf in uw toespraak op 10 december 2010 aan dat de jeugdbewegingen de laatste jaren veel inspanningen deden om hun groepen diverser te maken én dat uit het onderzoek ook bleek dat dit stimuleringsbeleid loont. U was dan ook van mening dat de volgende jaren blijvend geïnvesteerd diende te worden in het ondersteunen van de jeugdbewegingen en in diversiteitsbeleid op maat. Nu bewandelt u met uw recent voorstel een totaal andere weg. Vanwaar de ommezwaai inzake de zienswijze met betrekking tot het plan van aanpak aangaande het integreren van kwetsbare en allochtone jongeren binnen het Vlaamse jeugdwerk? Gelooft u niet meer in het opzetten van samenwerking en bruggen tussen jeugdbewegingen en verenigingen die werken met kwetsbare en allochtone jongeren, teneinde de doorstroming van deze doelgroep jongeren naar de jeugdbewegingen te stimuleren? Bent u van mening dat het stimuleringsbeleid, ondanks zijn verklaringen in 2010, uiteindelijk tekort geschoten heeft?

Op basis van welke bevindingen formuleerde u het voorstel van een aparte allochtone jeugdbeweging, waardoor u in feite kiest voor segregatie in plaats van integratie? Hoe rijmt u dit concreet voorstel met het integratiebeleid dat de Vlaamse Regering in het algemeen pretendeert te voeren?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, collega's, omdat het regulier jeugdwerk er niet in slaagt Vlaamse en migrantenjongeren samen te brengen, pleit u in De Morgen voor een allochtone jeugdbeweging. Nochtans, de studie van de Raad van Europa erkent dat onze jongerenverenigingen stabiel zijn, een duurzaam imago hebben en sterk staan in onze samenleving. Ze beklemtoont ook dat kwetsbare jongeren hun plaats niet vinden in traditionele verenigingen.

Iedereen erkent en herkent het probleem: hoe integreer je jongeren van allochtone afkomst in het regulier jeugdwerk? Oplossingen hiervoor aandragen is niet simpel, dat klopt. Maar om dan maar dadelijk te stellen dat we geen inspanningen meer moeten doen om hen samen te brengen en direct te kiezen voor een aparte werking, dat is te kort door de bocht. Als je die redenering doortrekt, moeten we dan ook niet pleiten voor aparte sportclubs, aparte media, aparte cultuurverenigingen, scholen, woningen enzovoort?

Deze visie op de jeugdbewegingen – dat is essentieel, vandaar deze interpellatie – staat volgens ons haaks op het Vlaamse inburgeringsbeleid. Daarenboven legt het de kiem voor een gesegregeerde samenleving. Dat is niet de bedoeling van een jeugdbeleid. Dat is niet de samenleving waar wij voor staan. In plaats van te pleiten voor aparte jeugdbewegingen, is het beter om te zoeken naar oplossingen, zoals de collega's aangeven. In het verleden hebt u dat ook verdedigd en hebt u andere studies op die manier geïnterpreteerd. Er kan een rondetafel met de jeugdverenigingen worden georganiseerd. Spreek met jongeren van allochtone afkomst en hun ouders. Praat met het middenveld. Zoek naar goede voorbeelden en breng die in de praktijk.

Wij zien vandaag enkele knelpunten langs beide zijden. Traditionele jeugdbewegingen willen zich wel openstellen maar vrezen hun eigenheid te verliezen. Men gaat ervan uit dat allochtone jongeren minder geïnteresseerd zijn in bosspelen, sjourneren en tentenkampen. Allochtone ouders zien het nut van een jeugdbeweging niet in en/of kennen de notie vereniging onvoldoende. Sensibilisering van ouders is dus noodzakelijk. Ouders zien de jeugdbeweging als witte elitaire bastions. Die opvattingen moeten worden bekeken.

Minister, geeft u het streven naar het voeren van een inclusief jeugdbeleid op? Hoe moet ik uw uitspraak zien ten opzichte van het beleid dat in Vlaanderen rond inburgering gevoerd wordt? Welke inspanningen hebt u de voorbije jaren al gedaan om jongeren van allochtone afkomst meer te betrekken bij het reguliere jeugdwerk? Welke projecten zijn er vanuit Jeugd in het verleden op dat gebied al opgestart? Wat waren de resultaten? Hoeveel geld is er in het verleden uitgetrokken om een sociale en culturele mix op gang te laten brengen in de

jeugdbewegingen? Wat waren de resultaten? Op welke manier zult u deze inspanningen nog opvoeren? Ik verwijs naar uw uitspraken over de studie van 2010, nu u duidelijk aangeeft dat de geleverde inspanningen onvoldoende resultaat hebben gehad.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, de thematiek kwam hier al herhaaldelijk aan bod. Ik heb vragen teruggevonden uit 2001, 2002 en 2005, onder andere over allochtone scoutsverenigingen in Antwerpen. De vorige minister van Jeugd Anciaux moest die vragen beantwoorden.

Nu is er misschien wel een nieuw element: u doet een vrij concreet voorstel om allochtone groepen onder te brengen in de koepelstructuur van de landelijke Vlaamse organisaties. Op zich valt daar iets voor te zeggen. Verenigingen die niet in zo'n koepel zitten, zijn mogelijks vatbaarder voor extremisme en/of drugsgerelateerde activiteiten. Ze kunnen door bepaalde organisaties in een slechte invloedsfeer terechtkomen. Dat is een kleine randbemerking.

– *Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck treedt als waarnemend voorzitter op.*

Meer ten gronde meen ik dat een aantal leden voorbijgaan aan de realiteit dat er vandaag al heel wat allochtoon jeugdwerk bestaat. Men doet nu alsof dit iets is dat wordt uitgevonden en dat absoluut te vermijden is, maar dit is wel een realiteit. Het is niet omdat men dit theoretisch of ideologisch anders ingevuld zou willen zien, omdat men wil dat de maatschappij anders in elkaar zit, dat men aan die realiteit mag voorbijgaan.

Ik verwijs naar het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen (SAMV). Dat is een structuur die bestaat en die ook wordt betoelaagd. Die werkt samen met, bijvoorbeeld, de Katholieke Studentenactie (KSA), de Katholieke Studerende Jeugd (KSJ) en de Vrouwelijke Katholieke Studerende Jeugd (VKSJ) aan methodes, aan de interculturalisering van het jeugdwerk. Ook is er het Platform Allochtone Jeugdwerkingen (PAJ). Ook dat krijgt Vlaamse subsidies, voor bijvoorbeeld kadervorming. Die vereniging, die zich specifiek toelegt op allochtoon jeugdwerk en dat voort ondersteunt, bestaat dus al. Doen alsof er nu iets nieuws op ons afkomt, dat absoluut te mijden is, zou dus helemaal de bal misslaan zijn.

Het lijkt me ook belangrijk om eens het principe van de grondwettelijke vrijheid van vereniging voorop te stellen. Af en toe is het immers ook wel eens nodig om in een concreet debat de grote principes naar voren te brengen. Als mensen zich willen verenigen naargelang etniciteit, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, beroepsgroep, geloof of welk ander gemeenschappelijk gedeeld kenmerk dan ook, dan moet daar ruimte voor zijn. Het lijkt me de overheid niet toe te komen te oordelen dat ze vies is van een bepaald kenmerk dat mensen bindt, en tegen te gaan dat mensen zich op basis daarvan organiseren. Mensen hebben natuurlijk veel aspecten en kenmerken. Mensen kunnen niet worden beperkt tot hun geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, geloofsovertuiging of afkomst. Als we oordelen dat mensen zich wel mogen verzamelen op basis van een bepaald kenmerk en niet op basis van een ander kenmerk, dan maken we principiële fouten.

De geschiedenis toont ook dat men zich vanuit een bepaalde achterstelling kan verenigen op basis van een bepaald kenmerk. Vrouwen, arbeiders, Vlamingen: heel wat van ons sociaal-cultureel werk is oorspronkelijk gegroeid vanuit de vaststelling van mensen dat ze zich moesten verenigen om zich te emanciperen. Dan gaan de zelfemancipatie – de persoonlijke ontplooiing – en de groepsemancipatie eigenlijk hand in hand. Onze eigen Vlaamse geschiedenis toont ook aan dat zich organiseren vanuit een aantal gemeenschappelijke kenmerken die maken dat men een achterstelling ervaart, een heel geslaagd instrument is geweest om stappen vooruit te zetten en uiteindelijk volledig aansluiting te vinden bij de maatschappij, om politiek, sociaal, economisch en qua onderwijs te participeren, om die maatschappelijke ladder te bestijgen. We mogen zeker niet blind blijven voor onze eigen geschiedenis: we kunnen er immers ook heel veel uit leren.

Ik stel ook vast dat heel wat jeugdorganisaties en -koepels, die de minister heeft aangehaald, ook al veel inspanningen doen. Het volstaat om wat onderzoek te doen ter zake. De scouts, de Chiro enzovoort hebben expliciet stappen gezet om zich ook open te stellen voor jongeren met een allochtone achtergrond. Alleen stellen we vast dat dit niet altijd lukt. Dat is de realiteit. Soms is het zelfs heel moeilijk, zoals het ook heel moeilijk is om autochtonen uit bepaalde sociaal-economische bevolkingsgroepen aan te spreken. De jeugdbeweging in Vlaanderen is vandaag heel succesvol bij de middenklasse. Die middenklasse is in Vlaanderen ook bijzonder uitgebreid, internationaal bekeken. Die kinderen vinden heel goed de weg naar de bestaande organisaties, maar heel wat groepen, en niet alleen de allochtonen, vinden die weg niet, hoewel die organisaties echt wel inspanningen doen om zich daar open voor te stellen. Daar moet dus iets aan gebeuren. Ik denk dat we het daarover eens zijn.

We zijn er voorstanders van dat kinderen elkaar vinden, dat ze bij het spelen of het zich ontwikkelen niet in hokjes worden opgedeeld. Dat delen we, maar de vraag is: hoe komen we daartoe? Hoe kunnen we die stappen echt wel zetten? Dan moet er mijns inziens ruimte zijn voor diversiteit. Als er ideeën kunnen zijn om daarin stappen vooruit te zetten, als er paden kunnen worden bewandeld die nog niet zijn uitgetest, dan lijkt het me zeer zinvol dat we niet a priori onmiddellijk de deur sluiten, vanuit een theoretisch of ideologisch standpunt. Liever een Marokkaanse scoutsgroep dan Marokkaanse jongeren die van geen enkele jeugdbeweging lid zijn, en ook geen enkele kans krijgen om daar aansluiting bij te vinden.

Ik ben ervan overtuigd dat, indien men eenmaal in een jeugdorganisatie zit, dat heel wat vormende elementen kan hebben, dat dit de integratie kan bevorderen, dat het jongeren op heel veel punten op het goede spoor kan zetten en houden, zoals dat ook met jonge Vlamingen gebeurt. Dit kan ook heel wat levenservaring geven. Op termijn zal men daar zeker de vruchten van kunnen plukken. We moeten ons dus onder meer richten tot allochtonen, kansarmen en jongeren met een handicap. Dat is natuurlijk arbeidsintensief. Dat zijn volgehouden inspanningen. Er zijn heel wat mislukkingen, maar er lijken me ook duidelijk initiatieven te zijn die resultaten opleveren. Ik verwijs naar het BINT-project van de Chiro in Brussel, dat eind vorig jaar de kranten heeft gehaald en waarover sommigen ondertussen ook wat vragen hebben gesteld. Dat lijkt me een mooi voorstel voor allochtone meisjes die zich tot jeugdwerkanimator willen vormen.

Er zijn dus een aantal wegen die kunnen worden bewandeld. Er is de openheid van de bestaande jeugdverenigingen, en de mogelijkheden daar om kadervorming en dergelijke te ondersteunen. Die deur moet open blijven, maar we mogen niet a priori uitsluiten dat het zich organiseren vanuit die allochtone achtergrond een meerwaarde kan hebben. Het lijkt me dan beter dat dit eventueel onder een koepel gebeurt, die garanties biedt qua inspraak en methodieken, dan dat men dat op voorhand helemaal afsluit.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister, werd er al eens een grondige evaluatie gedaan van reeds gesubsidieerde zelforganisaties voor allochtone jongeren en volwassenen? In welke mate dragen ze bij tot de integratie, of is het zo dat dit leidt tot segregatie, zoals sommigen wellicht vrezen of denken? We hebben goed onderbouwd materiaal nodig ter zake. Is die evaluatie gebeurd, academisch of door de administratie?

Werden de proefprojecten waarbij allochtone jongeren naar het reguliere jeugdwerk worden toegeleid, al geëvalueerd? Wat zijn de bevindingen en de aanbevelingen?

Hoe zult u verder overleg plegen met de jeugdsector over uw voorstel? Als er iets moet worden gerealiseerd, is het immers uiteraard op de eerste plaats aan de jeugdsector en niet aan de politiek, lijkt me.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Minister, er zijn al diverse zaken gezegd. Persoonlijk ben ik allesbehalve een voorstander van het idee, om de eenvoudige reden dat het belangrijk is voor de integratie van de diverse bevolkingsgroepen en individuen in een maatschappij, dat jongeren ook in hun vrije tijd met elkaar in dialoog kunnen treden, dat ze samen plezier kunnen maken en elkaar op die manier ook beter leren kennen buiten de schoolomgeving, waar ze nu meestal met elkaar in contact komen.

Ik moet u er bovendien op wijzen dat dé allochtoon eigenlijk niet bestaat, al evenmin als dé autochtoon. De diverse groepen mensen die zich begeven in deze maatschappij, hebben een verschillende oorsprong: ze hebben een verschillende religieuze achtergrond. Wie is dé allochtoon precies? Is dat dan veeleer de Maghrebijn, de Noord-Afrikaan, zoals men wel eens durft zeggen? Men heeft het hier ook gehad over de Marokkaanse Chiro of scoutsbeweging. Dé allochtoon: dat is quatsch. We moeten ervoor zorgen dat jongeren met elkaar in dialoog treden, dat ze elkaar in de juiste omstandigheden ontmoeten. Dan is iets aparts, wat in mijn ogen bijna een evolutie is naar een segregatie, zeker het foute antwoord. Van iemand met uw achtergrond had ik dat helemaal niet verwacht.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik ben heel blij met de interpellaties omdat het de kans geeft om een eerste keer – en het zal zeker de laatste keer niet zijn – een debat te voeren.

Mijnheer Janssens, als je in de politiek zit, zeg je waar je voor staat en dan probeer je dat ook te realiseren. Toen ik vluchtelingencommissaris was, heb ik dat altijd gedaan. Ik denk dat ik zonder problemen kan zeggen dat ik de enige in dit land ben die ooit een asielcrisis echt heeft opgelost. Toen geloofde men dat ook niet, maar het is wel gebeurd. Toen ik minister in Brussel was, heb ik ook veel dingen gezegd maar ik heb ze ook gedaan. Ik kan u gerust een lijstje bezorgen met de 250 werken die ik heb gedaan. Toen ik dan minister in Vlaanderen was, heb ik ook een aantal dingen gezegd en is er debat geweest omdat niet iedereen het eens was, maar de meeste dingen die ik heb gezegd, zijn intussen door de Vlaamse Regering goedgekeurd. U bent niet in staat om een concreet voorbeeld te geven van waar ik een ballonnetje zou opgelaten hebben dat niet gevolgd is door een concrete beslissing. Dat toont aan dat u een gratuite verklaring hebt gedaan. *(Opmerkingen van de heer Chris Janssens)*

Dat is intussen beslist. Ik merk dat u blijkbaar de talennota nog niet hebt gelezen want anders wist u dat de upgrade van het Engels is goedgekeurd. Het klopt niet wat u zegt.

De heer Kennes heeft gelijk dat het niet de eerste keer is dat het debat wordt gevoerd. De Morgen heeft mij gecontacteerd naar aanleiding van een rapport van de Raad van Europa, die het jeugdwerk heeft doorgelicht en die tot de terechte conclusie is gekomen dat er een probleem is met de deelname van nieuwe Belgen aan jeugdbewegingen.

Men heeft mij gevraagd wat ik ging doen. Ik ben niet op een blauwe maandag wakker geworden met een goed idee, maar er zijn heel intensieve en informele gesprekken geweest met individuele jeugdgroepen en met de nationale leiding van de jeugdbewegingen. Het probleem leeft bij het jeugdwerk omdat het een heel fundamenteel probleem is: er is nauwelijks of geen aansluiting van nieuwe Belgen bij de klassieke jeugdbewegingen.

Ik hoop dat jullie het hierover allemaal eens zijn, maar ik vind dat de jeugdbeweging een weerspiegeling van de samenleving moet zijn. Ik wil ook dat de jeugdbeweging gemengd is en een weerspiegeling is, maar we zeggen dat al twintig jaar en het komt er niet van.

En er is misschien wel een logische verklaring. Als je de studie over het jeugdwerk goed hebt gelezen – en ik neem aan dat je dat gedaan hebt – dan merk je dat vier van de vijf kinderen die lid zijn van een jeugdbeweging, ouders hebben die lid zijn geweest van een jeugdbeweging. Er is dan al een soort van ‘erfelijkheidsfactor’ voor lidmaatschap van een jeugdbeweging. Nieuwe Belgen hebben toch wel wat problemen met aansluiting vinden bij de samenleving. Ze zijn geen lid van een jeugdbeweging. De heer Kennes heeft ook al gezegd

dat leden van een jeugdbeweging uit een bepaalde, weliswaar brede, tranche van de samenleving komen. Het zal niet lukken om nieuwe Belgen op de klassieke manier lid te laten worden van een jeugdbeweging.

Een jeugdbeweging is heel nuttig voor kinderen die dat willen. Ze leren er een aantal fundamentele waarden: samen dingen doen, verantwoordelijkheid nemen, opkomen voor anderen, ondernemen, creatief zijn, samen spelen enzovoort. Dat is heel belangrijk in het leven van mensen en in het leven van kinderen. Ik stel vast dat het overgrote deel van de nieuwe Belgen de kans niet krijgt om dat al spelenderwijze te leren en te ontdekken. Dat is een vaststelling. Het heeft veel te maken met het feit dat er in een samenleving codes en referentiekaders zijn en dat er zoiets als een spelcultuur bestaat.

Onze jeugdbewegingen zijn uniek in Europa en heel succesrijk. We gaan hen toch niet vragen om hun werking volledig aan te passen aan een nieuwe spelcultuur en een ander referentiekader. Op die manier halen we de unieke werking van de klassieke jeugdbeweging onderuit. Daarmee wil ik niet zeggen dat ze zich niet moeten aanpassen, maar we mogen de essentie niet weggooien.

Kansarme Belgen vertellen hetzelfde verhaal als nieuwe Belgen en vinden ook geen aansluiting. Ze komen elke week bij elkaar in de jeugdbeweging, waar er gepraat wordt over de nieuwe gsm, de skivakantie, het vijfde lief van hun moeder enzovoort. Ze voelen zich niet thuis in de jeugdbeweging. Er is een fundamenteel probleem tot aansluiting vinden. Dat geldt dus evenzeer voor kansarme kinderen. Mensen die bezig zijn met kansarmen pleiten ook voor afzonderlijke jeugdbewegingen om ze te emanciperen.

Als je in de geschiedenis kijkt naar de arbeidersbeweging, naar de vrouwenbeweging, naar de holebi-beweging, dan zie je dat ze allemaal begonnen zijn met eigen verenigingen. Allemaal. Vandaag zijn ze op een punt gekomen dat het niet meer nodig is. Klassieke holebi-verenigingen hebben niet meer zoveel succes omdat ze opgaan in andere. Ook bij de vrouwenverenigingen worden veel verenigingen gemengd. Idem dito bij de arbeidersbewegingen. De emancipatie van individuen gebeurt heel vaak ook via in groep samen dingen doen.

Ik denk dus dat het een interessante piste kan zijn om na te gaan hoe we ervoor kunnen zorgen dat nieuwe Belgen, misschien in eigen jeugdbewegingen, zich aansluiten bij een jeugdbeweging. Die eigen jeugdbewegingen bestaan trouwens al. Ook KAV Intercultureel bestaat, dat zich uitsluitend richt op nieuwe-Belgenvrouwen. Ik denk dat we het allemaal eens zijn over de doelstelling: nieuwe Belgen in gemengde jeugdbewegingen die een afspiegeling van de maatschappij zijn. De vraag is alleen hoe we daar geraken en of we geen klein omwegje moeten gebruiken.

Ik denk dat het niet slecht is om met de bestaande jeugdbewegingen na te gaan hoe er lokaal groepen ontstaan die een andere spelcultuur hebben, die op een andere manier bij elkaar komen, die misschien geen uniform dragen, waar je niet elke week aanwezig moet zijn, maar die af en toe met de andere groepen in de koepel samen activiteiten kunnen doen. Dat kan ook, maar zoiets moet groeien.

Een andere piste is het Platform Allochtone Jeugdwerkingen (PAJ) dat we gaan ondersteunen met integratie als einddoel.

Laat ons hier over nadenken. Laat ons op bestaande ervaringen verder werken. In april zal ik alle mensen die met jeugdbeweging bezig zijn, uitnodigen op een denk- en doedag om hier een hele dag over na te denken. Daarna zullen we een vergadering organiseren met de nationale jeugdleidingen om na te gaan hoe we verder gaan. Dit is iets wat niet alleen uit mijn hoofd komt, maar ook de lokale en nationale jeugdbewegingen willen stappen zetten.

Mijnheer De Gucht, ik ben dus verbaasd dat u zegt dat het omwegje niet nodig is. Ik kan begrijpen dat sommigen onder u zeggen dat het de verantwoordelijkheid van de ouders is.

Natuurlijk is het de verantwoordelijkheid van de ouders. Ouders zijn altijd verantwoordelijk voor hun kinderen, maar als ouders de weg niet vinden, moeten we misschien een ander pad aanbieden om de doelstelling te bereiken.

Nogmaals: mijn voorstel is niet om tot segregatie te komen. Het voorstel is net om tot een effectief gemengde jeugdbeweging te komen, maar ik stel vast dat de klassieke methode die we gebruiken, niet werkt. U verwijst naar het Participatiedecreet. Mensen die werken rond kansarmoede en nieuwe Belgen, pleiten allemaal voor eigen bewegingen in een eerste fase, als overgang. Mijn voorstel was om daarover na te denken en ik ben blij dat we dat hier kunnen doen, niet meer of niet minder. Ik was verbaasd dat bepaalde mensen dat niet wilden doen, vooral bij Open Vld en het Vlaams Belang. Ik zie helemaal geen tegenspraak met het integratiebeleid, integendeel. Het beleid dat ik voorstel, is juist een stap naar een geïntegreerde samenleving.

We geven op dit moment uiteraard al geld, aan de vzw Platform Allochtone Jeugdwerkingen en soms aan andere jeugdbewegingen zoals BINT van de Chiro in Molenbeek. We merken dat zij er toch niet zo negatief tegenover staan.

Heel belangrijk vind ik dat nieuwe Belgen zelf volledig achter het idee staan. Ook de klassieke jeugdbewegingen willen mee in die richting gaan. In de media is verschenen dat de Chiro er problemen mee zou hebben. Ik heb hen intussen gezien, ze hebben er geen problemen mee. Men heeft alleen aan de Chiro de vraag gesteld of zij parallel, naast de Chiro, een totaal allochtone, andere jeugdbeweging zouden oprichten. Daarop hebben ze nee geantwoord, wat ik begrijp, want ik heb ook niet gevraagd om dat te doen. Mijn idee is juist om het binnen de bestaande koepels te doen, en dat is misschien het vernieuwende, zodat het ondersteund en begeleid kan worden, om het op weg te helpen. Ik verwijs naar wat vroeger de pastoor of anderen dikwijls deden voor bijvoorbeeld arbeidersbewegingen. Het achterliggende idee is om op die manier een duwtje in de rug te geven, om tot die gemengde samenleving te komen.

Voorzitter, ik denk dat mijn ideeën nu duidelijker zijn. Die denk- en doedag houden we midden april. Nadien zullen we nog een moment hebben met de leidingen van de jeugdbeweging, om daaruit conclusies te trekken. Ik wil hieraan een vervolg geven. Ik zie geen enkele tegenspraak met een integratiebeleid en ook niet met eerdere verklaringen van mij. Het leeft in de jeugdbewegingen. We mogen de moeilijkheden van goed menende, jonge, Vlaamse vrijwilligers niet onderschatten, die dat willen en vaststellen dat ze daarin niet slagen. Dat stel ik vast. Ik vind dat we samen met de jeugdverenigingen, nieuwe Belgen en ‘oude Belgen’ daarover moeten nadenken.

De heer Chris Janssens: Mijnheer Kennes, uiteraard stelt niemand hier het grondwettelijk recht van vereniging in vraag. Onze interpellatie gaat enkel hierom: als wij de minister horen pleiten voor een aparte allochtone jeugdbeweging, is dat dan iets dat de minister vanuit de overheid moet faciliteren, organiseren en misschien zelfs financieel ondersteunen? Ik heb er geen enkel probleem mee om principieel en ideologisch te zeggen dat ik tegen de oprichting ben van wat ik enkel een zogenaamde ‘apartheidsscouts’ kan noemen. Het bestendigt enkel de niet-integratie van de allochtonen in onze samenleving en beloont die zelfs nog. Ik stel vast dat CD&V blind is voor de realiteit, want uit de praktijk blijkt dat allochtonen helemaal niet geïnteresseerd zijn in de bestaande jeugdbewegingen, zoals die zijn gegroeid in onze Vlaamse samenleving. Die jeugdbewegingen zijn nochtans open en tolerant, maar de inspanning moet duidelijk van beide kanten komen.

Minister, u zegt dat u als minister zegt waar u voor staat. Ik verwijs even naar een debat in de plenaire vergadering naar aanleiding van een actuele vraag, toen u zei dat u pas wilt communiceren als er een beslissing is genomen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Over de tbs-regeling (terbeschikkingstelling), inderdaad, die vandaag weer zeer actueel is.

Als u het dan hebt over een aparte allochtone jeugdbeweging, ga ik ervan uit dat die beslissing is genomen en dat u dat gaat faciliteren en misschien zelfs mee organiseren of subsidiëren.

Minister Pascal Smet: Ik heb letterlijk gezegd dat we moeten nadenken. Het is belangrijk dat we daarover een maatschappelijk debat kunnen hebben. Dat vind ik van een andere orde dan iets zeggen over een eindeloopbaanregeling. Dan maak je duizenden mensen ongerust en onzeker, zonder dat je daarover een beslissing hebt genomen of zonder dat daarover is onderhandeld. Dit is van een totaal andere orde, mijnheer Janssens.

De heer Chris Janssens: Minister, als u gedaan hebt met nadenken, moet u eens kijken naar uw regeringspartners, vooral de N-VA dan. Vanuit CD&V-hoek hoor ik lichte steun voor plannen, vanuit de N-VA-hoek veel minder, zeker als ik me mag baseren op een persbericht dat Jong N-VA naar aanleiding van uw idee de wereld heeft ingestuurd. Daarin zeggen zij letterlijk over het allochtone jeugdwerk: “Jong N-VA vindt dit waanzin.” En iets verder: “Jong N-VA vindt het hallucinant dat minister Smet luidop nadenkt over het organiseren van segregatie.”

Ik denk dat u nog heel wat nadenkwerk en overtuigingswerk nodig zult hebben, ook bij uw regeringspartner. Mij hebt u in elk geval nog niet overtuigd van de noodzaak van zo’n allochtone jeugdbeweging. Uw plannen leiden wat mij betreft alleen maar tot nog meer multiculturele apartheid, niet alleen in de steden of de wijken, maar ook in de hoofden van de mensen en misschien nog vooral in de hoofden van wat u ‘nieuwe Belgen’ noemt. Een allochtone jeugdbeweging zal daarin, wat ons betreft, geen enkele verandering brengen.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Dank u, minister, voor uw grondige uitleg. We hebben nu duidelijkheid gekregen over uw voorstel. Toen ik het voor het eerst las, vond ik het ook echt waanzinnig. Het was voor mij de aanleiding om meteen een interpellatie te schrijven. Nadien is er een debat gekomen, weliswaar in de kranten, met voor- en tegenstanders. Daar hebt u uw slag deels kunnen thuishalen: we hebben een debat, in de krant en nu.

In tweede instantie heb ik een andere kijk op de zaken. Is het de bedoeling om verenigingen, zoals PAJ, die nu al niet-structureel worden gesubsidieerd, integraal onder de andere jeugdverenigingen te brengen? Of is het echt de bedoeling dat de jeugdbewegingen zoals de scouts en de KAJ een kleine afdeling gaan vormen voor die allochtone jeugdbewegingen? We kunnen hen daarin stimuleren, maar het is niet aan de overheid om zich daarmee te moeien en hen daartoe te verplichten.

Ik ben er het absoluut mee eens dat de jeugdbeweging de weerspiegeling moet zijn van de maatschappij en dat we daar met een nieuw middel naartoe moeten gaan. We moeten alles doen om dat te bereiken, maar we moeten oppassen dat we onze unieke jeugdwerking niet verliezen.

Wij zijn gewonnen voor een inclusief beleid en we willen dan ook dat onze centen naar een integratieproject gaan. Als het de bedoeling is dat het onder bestaande mensen en verenigingen komt, zijn we niet tegen. We gaan ook niet zeggen dat we voor zijn, maar we willen erover nadenken en we willen met de jeugdbewegingen en alle actoren een gesprek hebben. Minister, kunt u heel snel na die denk- en doedag een evaluatie maken en hier het debat aangaan? Dan weten we wat de politiek wil en wat de jeugdbewegingen willen. Dan kunnen we misschien samen nadenken wat de juiste weg is.

We moeten wel oppassen met wat u zegt in de krant. Als u een ballonnetje oplaat, zoals de heer Janssens zegt, moet u beseffen dat kranten niet alles uitleggen. Het is jammer dat het leidt tot heel veel vergissingen, sommige positief, sommige negatief. We moeten daarmee oppassen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor uw toelichting. Nu weten we hoe het ballonnetje gevoed werd. De manier waarop het in de krant komt, is inderdaad bepalend voor de manier waarop het idee verder zal worden gedragen.

De ballon van ‘een aparte, allochtone jeugdbeweging’, al dan niet binnen de koepel – voor zover de lezers dat wel hebben gelezen en voor zover het in alle kranten staat –, is niet direct de juiste manier. We delen wel uw idee om dat in april in een debat uit te praten. Het was trouwens ook ons voorstel om dat op die manier op te lossen.

Voorlopig houden we nog even de boot af. Als het concreet wordt doorgevoerd zoals u het daarnet hebt omschreven, is dat dan toch niet tegenstrijdig met wat er in het inburgeringsbeleid gebeurt? Daar proberen we toch op alle mogelijke manieren anderen van bij het begin, zo kort mogelijk, samen in het gewone bad te trekken. Zo kunnen die verschillen zo snel mogelijk in het proces worden weggeschaafd.

Waarom dan niet bij een jeugdbeweging? Die vraag stel ik me luidop. We hebben er enige twijfel over of dat in de toekomst toch niet een andere rol zou kunnen spelen.

U hebt het in uw analyse ook gehad over de vaststelling dat vier op de vijf kinderen in een jeugdbeweging zitten omdat hun ouders er ook in zaten. Dat valt automatisch weg bij de overgrote meerderheid van allochtone jongeren. Dat is uiteraard zo. Maar toen ik dat daarnet vermeldde, bedoelde ik niet dat het de fout van de ouders is en dat we daar niet over hoeven te praten. Ik bedoelde dat de hele wereld van het allochtone middenveld die ouders zou moeten kunnen mobiliseren en motiveren om het over een andere boeg te gooien in het belang van hun kind en hun gezin. Uiteraard heb ik het niet over de concrete ouder.

Er werden al heel wat stappen gezet in het inburgeringsbeleid om dat allochtoon middenveld erbij te betrekken. Ik heb ook de interviews gehoord op de radio en televisie van de mensen die hun standpunt daarover kwamen vertolken. Ik denk niet dat dat de juiste zienswijze was. Ook dat geeft een verkeerde perceptie van wat u uiteindelijk bedoelt.

Na uw toelichting gaf u aan waar u naartoe wilt. Dat kon ik eigenlijk al vermoeden. Ik denk dat we allemaal bereid zijn om die denkoefening mee te maken. Wij zijn daar alvast toe bereid. Het mag echter niet gebeuren met foutieve symbolen. Op dit moment zijn er wel al een paar verkeerde symbolen gelost. Dat maakt de discussie in de toekomst waarschijnlijk steeds moeilijker.

Tot slot ga ik volledig akkoord met de bedenkingen van de heer Kennes. Het verschil tussen de traditionele jeugdbeweging zoals wij die in Vlaanderen kennen en de jeugdorganisaties in het algemeen – waar u vooral op toespitst – is cultureel. Om die kloof te dichten, zal er nog een heel andere discussie aan te pas moeten komen. Alle initiatieven die u opsomt, passen al in hoe er een mogelijke oplossing kan zijn om meer allochtonen naar de traditionele jeugdbeweging te krijgen. Er is een verschil tussen de voorbeelden die u gaf en het beeld van onze traditionele jeugdbeweging, met de jongens en meisjes die in korte broek die door de bossen stappen en liedjes zingen. Het is een uitdaging om die mensen naar zulke organisaties te brengen.

Minister, ik hoop dat niet alleen de jeugdorganisaties zullen deelnemen aan dat debat in april, maar dat ook wij, vanuit deze commissie, daaraan zullen kunnen deelnemen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jaques De Gucht: Minister, alles is een debat waard. Op het moment dat er geen debat meer wordt gevoerd, hebben we een probleem. Ik heb er dus totaal geen probleem mee het debat te voeren. Ik ga niet volledig akkoord met de redenering dat we erin zullen slagen. Ik weet niet of het eindpunt waar u naartoe wilt, de juiste methode is. Want – zoals daarnet is aangehaald – wie, wat en hoe is dé allochtoon? Bepaalde mensen vinden hun weg niet naar de traditionele jongerenorganisaties. Is het oprichten van een aparte vereniging voor dé allochtoon – hoewel, wat is dat precies? – vanuit de koepel effectief? De beste manier om

iets te laten groeien, is door het van onderuit en niet van bovenuit te organiseren. Men verwacht dan dat de mensen de weg ernaartoe wel zullen vinden. Het probleem vandaag is dat men de weg niet vindt. Ik ben er niet zeker van dat de oplossing die u aanreikt, ervoor zal zorgen dat men de weg dan wel vindt.

Een dialoog en een debat over deze kwestie zijn zeker gepast. Ik kijk er dan ook naar uit de politiek ook deel te laten nemen aan het debat.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Ik zie vier hypothesen. Je kunt proberen de jongeren in één groep bijeen te brengen. Tot nu toe is dat niet gelukt. Er zijn heel wat redenen waarom de mensen de weg niet vinden of waarom het aanbod niet aanslaat. Het blijkt niet echt de formule te zijn om op in te zetten.

Ten tweede zou je kunnen zeggen dat, indien de allochtonen zich niet terugvinden in het bestaande aanbod, ze beter geen jeugdbeweging kunnen hebben. Dat lijkt mij echter ook niet meteen een goed idee.

Je zou ook kunnen pleiten voor een gesegregeerd systeem waarbij je de mensen zo veel mogelijk uit elkaar houdt. Dat lijkt mij een gevaarlijke evolutie, met heel wat explosieve situaties tot gevolg.

Je kunt ook andere pistes volgen. Minister, het idee dat u lanceert van de koepel die een initiatief neemt, is geen garantie op succes, maar wel een mogelijke piste om wat tot nu toe niet echt overal gelukt is, op een aantal plaatsen met wat meer succes dan op andere, een bijkomende kans te geven. In dat licht wil ik het vooral zien als een mogelijkheid.

Ten slotte is het zo dat de koepels en de jeugdbewegingen zoals die nu bestaan, veel inspanningen doen. Ze hebben echter ook hun eigenheid, een eigen methodiek, geschiedenis en publiek. Vanuit de overheid kun je dat niet te veel dirigeren en kneden. Laat hen op een bepaalde manier hun autonomie bewaren, maar vraag hun wel of ze zich willen openstellen. Ik weet ook wel dat ze dat doen. Laat ons dat dan in de mate van het mogelijke ondersteunen, wellicht via de formule van de koepel.

De voorzitter: Als er wat meer brood op de plank is, kunnen we inderdaad met de commissie bekijken hoe we dat verder behandelen en bespreken. Ik zie alleszins de bereidheid bij de minister om dat voluit te doen. De vraag is terecht. Misschien zal het nog te maken hebben met uw uitlatingen in de pers dat we daar inderdaad op korte termijn een zeer gefundeerd debat over voeren.

Minister Pascal Smet: Ik vind het inderdaad belangrijk om dat debat te voeren.

De voorzitter: De interpellaties zijn afgehandeld.

■